

Č.j.: S 1/05-3864/05-OOHS

V Brně dne 6. června 2005

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 1/05 zahájeném dne 17. ledna 2005 z vlastního podnětu podle § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), ve spojení s § 1 odst. 4, § 20 a, § 21 a § 21a zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení Lesy České republiky, s.p., se sídlem Přemyslova 1106, Hradec Králové, PSČ 501 68, IČ 42196451, zastoupeném prof. JUDr. Miroslavem Bělinou, CSc., advokátem advokátní kanceláře Kříž a Bělina, Dlouhá 13, Praha 1, PSČ 110 00, na základě plné moci ze dne 18. ledna 2005, ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a možného porušení článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství, vydává toto

r o z h o d n u t í :

1. Účastníku řízení Lesy České republiky, s.p., se sídlem Přemyslova 1106, Hradec Králové, PSČ 501 68, IČ 42196451 se ve smyslu ustanovení dle § 11 odst. 3 a § 20a odst. 1 písm. c) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů ukládá, aby splnil opatření, které navrhnul pro zajištění ochrany hospodářské soutěže a odstranění závadného stavu na relevantních trzích tím, že bude pokračovat ve smluvním vztahu (zahrnujícím pěstební a těžební činnosti v lese a prodej a nákup surového dřeva) se smluvními partnery vykonávajícími lesnické činnosti v lesích spravovaných Lesy České republiky, s.p., s nimiž mají Lesy České republiky, s.p. uzavřeny Smlouvy o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví s dobou platnosti delší než do 31.12.2004, a to po celou dobu platnosti Smluv o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví, na niž byly Smlouvy o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví na dobu určitou uzavřeny, anebo do uplynutí výpovědní doby stanovené na základě Smluv o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví na dobu neurčitou a provádět výběr všech smluvních partnerů na komplexní dodávku prací v pěstební a těžební činnosti důsledně na základě transparentních a nediskriminačních výběrových řízení, jejichž principy již byly projednány s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.
2. Účastníku řízení Lesy České republiky, s.p., se sídlem Přemyslova 1106, Hradec Králové, PSČ 501 68, IČ 42196451 se ukládá zveřejnit obsah opatření stanoveného pod bodem 1.

výroku tohoto rozhodnutí na internetových stránkách Lesů České republiky, s.p. (www.lesy-cr.cz), a to ve lhůtě 10 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

3. Správní řízení č.j. S 1/05 se v souladu s § 11 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, **zastavuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 22.10.2004 žádost Lesů České republiky, s.p., se sídlem Přemyslova 1106, Hradec Králové, PSČ 501 68, IČ 42196451 (dále jen „LČR“) o posouzení typových smluv uzavřených mezi LČR a jejich smluvními partnery, a to Smlouvy o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví (dále jen „Smlouva“) včetně Rámcové kupní smlouvy ve prospěch třetí osoby (Příloha P - 6 ke Smlouvě) a Smlouvy o dílo (o provedení prací), a žádost o posouzení Smlouvy o poskytování marketingových služeb, obchodních služeb a zajištění obchodu (dále jen „Smlouva o službách a zajištění obchodu“) uzavřené mezi LČR a Hradeckou lesní a dřevařskou společností a.s., se sídlem Přemyslova 1106, Hradec Králové, PSČ 501 68, IČ 60913827 (dále jen „HLDS“) dne 29.12.1998. Pro případ, že by Úřad shledal, že jsou smlouvy v rozporu se soutěžními předpisy, požádaly LČR o zařazení do leniency programu a v jeho důsledku o neuložení pokuty.

Dopisem ze dne 21.12.2004 č.j. 372/04-ÚHS Úřad informoval LČR o závěrech, k nimž dospěl po posouzení smluv předložených LČR. Předně Úřad konstatoval, že ze strany LČR byla deklarována snaha odstranit případný protisoutěžní stav, kdy LČR předložily návrh nových smluv, a proto Úřad nepovažoval za nezbytné zahajovat v tomto případě správní řízení s tím, že nápravy bude dosaženo již samotnou změnou obsahu smluv, které LČR budou v budoucnu uzavírat se svými smluvními partnery. Dále Úřad sdělil LČR konkrétní výhrady k některým ustanovením předložených smluv, kdy uvedl, že v části třetí čl. II odst. 4 Smlouvy je obsaženo ujednání, jímž je smluvní partner omezován ve svobodném výběru dodavatele sadebního materiálu, a v případě, že pro takové jednání neexistují objektivně ospravedlnitelné důvody, může se jednat o porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „zákon“) - obdobně i část B čl. II odst. 1 a 2 přílohy P – 7 Smlouvy a část I. odst. 3 přílohy P – 9 Smlouvy. Další protisoutěžní ustanovení Úřad shledal v části páté odst. 1 Smlouvy, kde je uvedeno, že smluvní partner se zavazuje uzavírat každoročně s LČR Rámcovou kupní smlouvu ve prospěch třetí osoby (dále jen „Rámcová smlouva“). Přičemž toto ujednání, spolu s ujednáním obsaženým v čl. II odst. 3 Rámcové smlouvy o tom, že smluvní partner bude prodávat dříví výhradně třetí osobě, znamená narušení hospodářské soutěže, neboť uzavírá přístup na trh dalším potenciálním odběratelům dříví. Úřad spatřoval zakázanou dohodu rovněž v ujednání obsaženém v čl. II odst. 2 Rámcové smlouvy o tom, že třetí strana vysloví svůj souhlas s tím, že smluvní partner a LČR tuto Rámcovou smlouvu uzavřou. Jako další ujednání v rozporu se zákonem Úřad označil některá ustanovení příloh ke smlouvám. Konkrétně se jednalo o čl. II odst. 2 přílohy P- 3 Smlouvy o službách a zajištění obchodu, čl. I odst. 1 písm. a) přílohy P – 2 Smlouvy o službách a zajištění obchodu. (Spis str. 791-793).

Dne 15.12.2004 obdržel Úřad podnět společnosti CE WOOD, a.s. (smluvní partner LČR) ve věci možného zneužívání dominantního postavení LČR, kde poukazovala na vynucení uzavření dodatku ke Smlouvám v roce 2003, kterým byla změněna délka výpovědní lhůty bez udání důvodů u Smluv na dobu neurčitou ze dvou let na jeden rok, s tím, že pokud

by CE WOOD, a.s. nepřistoupil na uzavření dodatku, byly by všechny stávající Smlouvy na dobu neurčitou do konce roku 2003 vypovězeny. Dále společnost CE WOOD, a.s. poukazovala na vynucování nepřiměřených podmínek ze strany LČR tím, že záměrně zabránily přijetí cenové dohody na rok 2004, čímž došlo v souladu s čl. III Smlouvy k zachování cen platných pro rok 2003 i v roce 2004 a k ukončení platnosti Smluv na dobu neurčitou k 31.12.2004. Jako zneužití dominantního postavení ze strany LČR společnost CE WOOD, a.s. označila rovněž závazek ze Smlouvy prodávat třetí osobě dříví ve stanovené výši a za tím účelem uzavřít se třetí osobou dílčí kupní smlouvy na prodej dříví třetí osobě (spis str. 1-13). Dopisem ze dne 17.12.2004 společnost CE WOOD, a.s. doplnila svůj podnět o možné zneužívání dominantního postavení LČR při jednání v závěru roku 2004 o uzavření nových smluv na smluvní územní jednotky, u nichž končila platnost Smluv k 31.12.2004 (nepřiměřené smluvní podmínky a nedostatečná lhůta pro vyjednání smluv), a o možné zneužití dominantního postavení vynucováním nepřiměřených podmínek spočívajícím ve způsobu provádění a obsahu výběrového řízení vyhlášeného dne 15.12.2004 na smluvní územní jednotky, u nichž končila platnost Smluv k 31.12.2004. Dne 13.1.2005 se dostavil na Úřad zástupce CE WOOD, a.s., který sdělil, že LČR oznámily, že Smlouvy jsou neplatné s odvoláním na stanovisko Úřadu ze dne 21.12.2004 bez ohledu na sjednanou dobu platnosti a k 15.1.2005 zanikají, což vede k tomu, že smluvní partneři LČR jsou ve značné nejistotě, zda budou moci nadále od 15.1.2005 vykonávat lesnické činnosti dle Smluv. Zároveň zástupce CE WOOD, a.s. požádal Úřad o vydání předběžného opatření k upravení smluvních vztahů mezi LČR a smluvními partnery. K prokázání tvrzených skutečností CE WOOD, a.s. doložil článek z internetu ze dne 12.1.2005 s názvem „Lesy ČR ruší všechny obchodní smlouvy, vypíše výběrová řízení“, kde se mj. uvádí, že LČR ukončí k 15.1.2005 všechny smlouvy, jež na práce v lesích uzavřelo bývalé vedení firmy (spis str. 279-280). Dále doložil dopis LČR odeslaný dne 12.1.2005, v němž LČR smluvními partnerům sdělují, že Smlouvy jsou zakázané a neplatné s tím, že nadále budou do 31.1.2005 zajišťovány lesnické činnosti na základě objednávek, na období 1.2. – 30.6.2005 budou uzavřeny dočasné smlouvy a od 1.7.2005 bude lesnická činnost zajišťována smluvními partnery vybranými na základě výběrových řízení a na základě nových smluv (spis str. 281-282).

Dopisem ze dne 7.1.2005 Úřad upozornil LČR, že způsob, který LČR zvolí k nápravě zjištěného protisoutěžního stavu (deklarovaného v dopise Úřadu ze dne 21.12.2004), je zcela na LČR, ale je nezbytné, aby LČR postupovaly tak, aby nedošlo k narušení hospodářské soutěže v jiné formě, než představují zakázané dohody, a to ve formě zneužití dominantního postavení (spis str. 199-200). Vzhledem k závažnosti situace, na kterou naznačovaly informace společnosti CE WOOD, a.s., Úřad nařídil jednání s LČR, které se uskutečnilo dne 14.1.2005 (protokol – spis str. 283-286). V rámci ústního jednání se potvrdila silná indicie svědčící o možném zneužívání dominantního postavení LČR v důsledku prohlášení Smluv se smluvními partnery za neplatné.

Dne 17.1.2005 proto Úřad zahájil z vlastního podnětu správní řízení č.j. S 1/05 ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona a možného porušení článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „Smlouva ES“). Možné porušení § 11 odst. 1 zákona a článku 82 Smlouvy ES Úřad spatřoval ve zneužití dominantního postavení účastníka řízení LČR při jednání v závěru roku 2004 a začátku roku 2005 o ukončení smluvních vztahů založených Smlouvami.

V rámci správního řízení Úřad získal podklady nasvědčující tomu, že LČR obdobně prohlásily za neplatnou v důsledku stanoviska Úřadu ze dne 21.12.2004 rovněž Smlouvu o službách a zajištění obchodu, a proto dopisem ze dne 2.3.2005 rozšířil předmět správního

řízení s tím, že možné porušení § 11 odst. 1 zákona a článku 82 Smlouvy ES je spatřováno rovněž ve zneužití dominantního postavení LČR při jednání na začátku roku 2005 o ukončení smluvního vztahu založeného Smlouvou o službách a zajištění obchodu mezi LČR a společností HLDS.

Dne 17.1.2005 Úřad obdržel písemná a ústní sdělení některých smluvních partnerů o prohlášení neplatnosti Smluv ze strany LČR a možných závažných negativních ekonomických dopadech, jež by představovalo neplánované přerušení či zastavení podnikatelské činnosti na základě Smluv (viz spis str. 512 a násl.). K objektivizaci tvrzení, že smluvním partnerům bylo v souvislosti s prohlášením neplatnosti Smluv sděleno, že dojde ke stanovenému datu k přerušení činnosti smluvních partnerů LČR v lese, si Úřad vyžádal od vybraných smluvních partnerů korespondenci, která jim byla zaslána ze strany LČR. Po vyhodnocení všech skutečností Úřad vydal dne 20. ledna 2005 rozhodnutí o předběžném opatření č.j. S 1/05-A-466/05-OHS, v němž LČR uložil zdržet se jakéhokoli jednání, které by znemožňovalo či omezovalo výkon podnikatelské činnosti smluvních partnerů LČR na základě účinných Smluv uzavřených mezi LČR a jejich smluvními partnery; neuzavírat se smluvními partnery nové Smlouvy bez předchozího projednání koncepce dalšího postupu LČR v této oblasti s Úřadem; informovat neprodleně a průkazně smluvní partnery o předběžném opatření.

Důvody uložení předběžného opatření Úřad spatřoval v tom, že v důsledku toho, že LČR jednostranně prohlásily Smlouvy za zaniklé v celém rozsahu, vznikla obzvláště naléhavá situace, kdy hrozil vznik nevratné újmy na straně smluvních partnerů, kteří jsou ekonomicky závislí na účastníkovi řízení a nemohou v krátkém čase nalézt adekvátní alternativní náhradu k zajištění další své činnosti, která vykazuje řadu specifických znaků. Předběžné opatření tak směřovalo k ochraně právních vztahů smluvních partnerů LČR před vydáním rozhodnutí ve věci a k zabránění případného oslabení stávajícího soutěžního prostředí na daném trhu. K docílení toho, aby vyjednávání jiných smluvních podmínek a jejich nové znění bylo v souladu se zákonem, Úřad uložil účastníkovi řízení povinnost předem konzultovat s Úřadem veškeré kroky při úpravě obchodních vztahů se smluvními partnery.

Dne 4.4.2005 vydal Úřad rozhodnutí č.j. S 1/05-A-2509/05-OHS, jímž zrušil rozhodnutí o předběžném opatření č.j. S 1/05-A-466/05-OHS, neboť dospěl k závěru, že vzhledem k dalšímu postupu LČR již nehrozí smluvním partnerům LČR závažná bezprostřední újma, pro níž bylo předběžné opatření vydáno a pominul tak důvod, pro který bylo vydáno, a jeho další trvání by nebylo z hlediska délky přiměřené požadavku nezbytného rozsahu.

V souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), bylo účastníkovi řízení umožněno seznámit se s podklady pro rozhodnutí dne 30.3.2005 (účastník řízení svého práva využil, viz protokol str. 4217-4219 spisu). Vypořádání námitek účastníka řízení je provedeno v tomto rozhodnutí v části Vyjádření účastníka řízení a Vyjádření Úřadu (viz níže).

Charakteristika účastníka řízení

LČR byly zapsány do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl A.XII, vložka 540, dne 1.1.1992. Předmětem podnikání státního podniku je mj. provádění činností zabezpečujících optimální plnění všech funkcí lesů, výkon práva hospodaření k lesům, které jsou vlastnictvím státu, k nimž má státní podnik LČR právo

hospodaření, výkon veškerých vlastnických práv k majetku, ke kterému má státní podnik právo hospodaření s podmínkou souhlasu zakladatele při právních úkonech s určeným majetkem a souhlasu dozorčí rady v rozsahu daném zakladatelem v jednacím řádu dozorčí rady u ostatního majetku, lesnictví, těžba dřeva, lesní doprava, poskytování služeb v myslivosti, výkon práv a povinností vlastníka lesa podle lesního zákona u lesů, které jsou ve vlastnictví státu a k nimž má podnik právo hospodaření, výroba pilařská a dřevařská.

Státní podnik LČR byl založen zakládací listinou Ministerstva zemědělství České republiky (dále jen „MZe“) dne 11.12.1991, č.j. 6677/91-100. Určeným majetkem ve smyslu § 2 odst. 5 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním podniku“) jsou mj. pozemky určené k plnění funkcí lesa. Postavení LČR je vymezeno zejména zákonem o státním podniku a statutem vydaným zakladatelem LČR, tj. Mze. LČR jsou právnickou osobou provozující podnikatelskou činnost se svěřeným majetkem státu vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Ke svěřenému majetku má podnik právo hospodaření. LČR byly zřízeny k řádnému obhospodařování státního lesního majetku, jeho zachování, zušlechťování a rozvoji, přičemž mají mj. právo hospodaření k lesům, které jsou ve vlastnictví státu, a právo nakládání s nimi. V rámci své činnosti a v souladu s platnými právními předpisy uzavírá podnik svým jménem a na vlastní odpovědnost smlouvy a činí jiné právní úkony při nakládání s majetkem státu, ke kterému má právo hospodaření. Při této činnosti může být omezen jen platnými zákony a dalšími právními předpisy. Statutárním orgánem je generální ředitel, dalším orgánem je dozorčí rada, která mj. schvaluje zásadní koncepce rozvoje podniku (např. změny systému a zásad smluvních vztahů při zajišťování lesnických činností).

Podnikatelskou činnost LČR může MZe ovlivnit pouze na základě zákona o státním podniku, kdy se jedná výlučně o výkon některých práv, uvedených v § 15 tohoto zákona (jmenuje a odvolává ředitele podniku, členy dozorčí rady, likvidátora, vymezuje určený majetek, vydává statut podniku, schvaluje účetní závěrku apod.). MZe vydává tzv. předběžný souhlas k nakládání se státními lesy podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, v platném znění (dále jen „zákon o lesích“) a k nakládání s určeným majetkem podle § 2 odst. 5 zákona o státním podniku (spis str. 2728-2730).

Z hlediska organizační struktury se LČR skládají z podnikového ředitelství a krajských inspektorátů, tj. delegovaných pracovišť podniku (dříve se jednalo o oblastní inspektoráty). Další úrovní jsou lesní správy, řízené lesní závody a oblastní správy toků. Krajské inspektoráty plní zejména funkci kontrolní a metodickou nad lesními správami a částečně řídicí (např. ve vztahu k cenovým jednáním se smluvními partnery). Lesní závody se člení na jeden specializovaný semenářský závod a pět závodů, které realizují hospodářská opatření v lese zaměstnanci LČR (např. těžební a pěstební činnost).

LČR mají 50 % podíl ve společnosti HLDS, jejímž předmětem činnosti je mj. velkoobchod, zprostředkování obchodu, zprostředkování služeb, reklamní činnost a marketing.

Skutková zjištění

Z celkové výměry lesů státu, ke kterým mají LČR právo hospodaření, obhospodařovaly přímo řízené lesní závody cca 7 %, zbývajících 93 % připadalo na lesní správy, které zajišťovaly lesnické činnosti smluvně, prostřednictvím soukromoprávních

podnikatelských subjektů zabezpečujících především komplexní dodávku lesnických prací. V případě lesních pozemků obhospodařovaných lesními závody jsou těžba dřeva a přibližování provedeny ve vlastní režii nebo dodavatelsky a hotové sortimenty jsou nabízeny k prodeji na odvozním místě nebo expedičním skladě. U lesních správ vycházel dlouhodobě způsob zadávání prací ze strategie preferování komplexního zadávání lesnických činností spolu s prodejem dřeva na pni v rámci smluvní územní jednotky (dále jen „SÚJ“) vždy jednomu smluvnímu partnerovi.

LČR u lesních správ se svými smluvními partnery uzavíraly dva základní typy smluv, a to na komplexní dodávky lesnických prací a na dílčí práce smlouvy na dílčí zakázky uzavírané na základě výběrových řízení mimo komplexní smlouvy. Dílčí zakázky byly určeny zejména k zjišťování úrovně poptávky a tržních cen v dané lokalitě a k řešení nestandardních situací (např. nedodržení některé části smlouvy původním dodavatelem, atypické práce, nerentabilní těžby slabého dříví, kalamita apod.). Smlouvy mimo komplexní smlouvy se uzavírají na konkrétní porosty a jednotlivé činnosti. (Spis str. 1129-1130).

Co se týče komplexních smluv, tento systém je nastaven historicky od roku 1992 poté, co došlo k transformaci LČR. K 31.12.2004 měly LČR uzavřeny Smlouvy na 280 SÚJ, z toho 109 bylo na dobu neurčitou a ostatní na dobu určitou, z nichž 76 končilo k 31.12.2004, 93 mělo platnost do 31.12.2005, 1 měla platnost do 31.12.2007 a 1 do 31.12.2010. Smlouvy byly uzavírány přibližně od roku 1998 s tím, že většina smluvních vztahů byla se smluvními partnery navázána již v roce 1992, zejména se společnostmi, které vznikly v rámci privatizace z části bývalých krajských podniků státních lesů. Smlouvy uzavírané na dobu určitou se vztahovaly ke SÚJ menšího rozsahu, zatímco 109 Smluv na dobu neurčitou představovalo z hlediska všech SÚJ cca 70 % lesnické výroby.

Na základě Smlouvy provádí smluvní partner pro LČR pěstební činnosti, které souvisejí s obnovou, výchovou a ochranou lesa, zabezpečuje prodej a nákup dříví mezi ním a LČR a zabezpečuje potřeby obnovy, výchovy a ochrany lesa při provádění těžebních činností. Smlouva se skládá ze tří smluv: Smlouvy o provádění pěstebních činností, Smlouvy o prodeji dříví a o podmínkách provádění těžebních činností a Smlouvy o budoucích kupních smlouvách ve prospěch třetí osoby, přičemž všechny jsou navzájem závislé, pokud jde o jejich vznik a zánik. Zánikem jedné z těchto smluv zanikají ve smyslu § 275 odst. 2 obchodního zákoníku všechny ostatní smlouvy (část první čl. II odst. 1 Smlouvy).

Dle Smlouvy o prodeji dříví a o podmínkách provádění těžebních činností se LČR zavazují prodávat za stanovených podmínek smluvnímu partnerovi dříví a ostatní produkty a smluvní partner se zavazuje dříví a ostatní produkty lesa určené k prodeji na svůj náklad, na své nebezpečí a za sjednaných podmínek pro sebe vytěžit, zaplatit LČR za prodej dříví a ostatních produktů lesa sjednanou kupní cenu a splnit další povinnosti stanovené Smlouvou (část čtvrtá, čl. I Smlouvy). Jedná se tedy o tzv. prodej dříví na stojato či u pně.

Na základě Smlouvy o budoucích kupních smlouvách ve prospěch třetí osoby se smluvní partner zavazuje uzavírat každoročně s LČR jako stranou oprávněnou po dobu platnosti Smlouvy vždy nejpozději do 15. prosince předchozího roku na následující rok písemnou Rámcovou kupní smlouvu ve prospěch třetí osoby, a to s obsahem a za podmínek uvedených v této smlouvě o smlouvě budoucí a příloze P – 6 (Rámcová smlouva). Třetí osobu určují LČR písemně nejpozději při uzavření příslušné Rámcové smlouvy (část pátá odst. 1 Smlouvy). Smluvní partner se v každé Rámcové smlouvě zaváže, že v příslušném roce prodá LČR (třetí osobě) dříví u kulatinového sortimentu ve výši 30 % z kalkulovaného podílu

sortimentů dle skutečného objemu a struktury těžeb a u vlákninového dříví 49 % z kalkulovaného podílu sortimentů dle skutečného objemu a struktury těžeb, a že za tímto účelem smluvní partner jako prodávající uzavře v příslušném roce se třetí osobou, resp. s LČR, dílčí kupní smlouvy na prodej dříví třetí osobě, resp. LČR. Rámcová smlouva a dílčí kupní smlouvy se týkají výše uvedených sortimentů surového dříví v realizačních cenách dohodnutých v návaznosti na dohodě o cenách dříví uvedených v Příloze P – 5 nebo odvozené od cen akceptovaných v rámci výběrového řízení a předpokládaného objemu a dřevinné skladby těžeb (část pátá odst. 2 a 3 Smlouvy).

Ceny za provádění pěstebních činností a za prodej dříví a ostatních produktů jsou smluvními cenami. Dohody o cenách za provádění pěstebních činností a za prodej dříví jsou ve formě ceníků a jsou součástí Smlouvy jako její přílohy. Ceny jsou roční a smluvní strany se zavazují sjednat nové ceny pro daný rok nejpozději do 20. ledna příslušného roku. Za tímto účelem se každá ze smluvních stran zavazuje zúčastnit se příslušného cenového jednání na písemnou výzvu druhé smluvní strany doručenou nejméně sedm dní před navrženým dnem cenového jednání. V případě, že k uzavření dohody o nových cenách nedojde do 20. ledna příslušného roku, zůstávají v platnosti ceny, které byly sjednány na předchozí rok. V takovém případě však končí platnost Smlouvy 31. prosincem roku, na který nedošlo k uzavření dohody o nových cenách (část druhá čl. III Smlouvy).

Způsoby ukončení Smlouvy jsou obsaženy v čl. VIII Smlouvy, kde se mj. u Smluv na dobu neurčitou uvádí, že Smlouvu lze ukončit písemnou výpovědí kterékoli ze smluvních stran bez uvedení důvodu s dvouletou výpovědní lhůtou. Výpovědní lhůta počíná běžet 1. ledna roku následujícího po roce, ve kterém byla výpověď doručena a končí 31. prosince roku následujícího po roce, v němž počala běžet (délka výpovědní lhůty byla v roce 2003 zkrácena dodatkem ke Smlouvě na 1 rok – viz níže).

Součástí Smlouvy jsou přílohy. Jedná se např. o ceníky, Projekt pěstebních činností a Projekt prodeje dříví a těžebních činností, které specifikují podmínky provádění činností a objem dříví k prodeji dle Smlouvy, Rámcová smlouva apod. Na základě Rámcové smlouvy se smluvní partner zavazuje prodat LČR (resp. třetí osobě) dříví v množstvích, sortimentech, jakosti, době a za podmínek stanovených touto smlouvou a Smlouvou, přitom prodej a koupě je uskutečňován dílčími kupními smlouvami uzavíranými na každé kalendářní čtvrtletí tak, že smluvní partner je povinen uzavřít dílčí kupní smlouvy na základě výzvy LČR (třetí osoby) učiněné vždy do 15. dne prvního měsíce čtvrtletí, na něž se dílčí kupní smlouvy budou uzavírat, a to do 15 dnů od této výzvy. Přitom jako třetí osoba je v Rámcové smlouvě stanovena společnost HLDS.

K 31.12.2004 měly LČR 103 smluvních partnerů s uzavřenou Smlouvou, z toho 83 mělo minimálně jednu Smlouvu s platností přesahující 31.12.2004. Nejvýznamnějšími smluvními partnery z hlediska podílu na celkové výměře SÚJ obhospodařované na základě Smluv byly zejména společnosti CE WOOD, a.s., Lesní společnost Stříbro, a.s., SOLITERA, spol. s r.o., LESS & FOREST s.r.o., LST a.s. a UNILES, a.s.

Dne 29.12.1998 uzavřely LČR s HLDS Smlouvu o službách a zajištění obchodu. HLDS se touto smlouvou zavazuje ... (obchodní tajemství).

Systém prodeje části dříví vytěženého a nakoupeného smluvním partnerem od LČR společností HLDS, která realizuje jeho další prodej, zakládá tzv. zpětný odkup, který je založen ... (obchodní tajemství). V roce 2003 a 2004 prodaly LČR z celkového objemu

prodaného dřeva v m³ smluvním partnerům cca ... (obchodní tajemství) % surového dřeva (spis str. 2255). Z toho v roce 2003 tvořil zpětný odkup cca ... (obchodní tajemství) % veškerého dřeva nakoupeného smluvními partnery od LČR a v roce 2004 cca ... (obchodní tajemství) %. Z hlediska dodávek surového dřeva v m³ společností HLDS tvořily zpětné odkupy v roce 2003 77 % celkových dodávek HLDS a v roce 2004 cca 76 % (spis str. 3750).

V období druhého pololetí roku 2003 a prvního pololetí roku 2004 provedl Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen „NKÚ“) u LČR kontrolu č. 03/14 – Majetek státu a prostředky státního rozpočtu poskytnuté státnímu podniku LČR (spis str. 1127-1142). S ohledem na smluvní vztahy mezi LČR a smluvními partnery NKÚ konstatoval, že LČR preferují zadávání prací na základě komplexních Smluv, ačkoli dílčí zakázky lépe reflektují úroveň poptávky a tržních cen v dané lokalitě a ceny dřeva realizované lesními závody jsou vyšší než ceny dosahované LČR u lesních správ a více odpovídají realitě trhu. LČR používají oba způsoby jako doplňkové a referenční. Kalkulace výpočtu cen dřeva na pni je složitá a pracovníci LČR získávají informace o nákladových položkách, místních výrobních podmínkách a o stavu trhu se dřívím zprostředkovaně. Model svou složitostí konstrukce výpočtu ceny dřeva omezuje možnosti veřejné kontroly prodeje dřeva ze státních lesů, která je v tomto případě pro četnost, složitost a měnící se váhu použitých podkladů obtížná. Uplatňování víceletých obchodních smluv s možným prodloužením jejich platnosti bez výběrových řízení omezuje dle NKÚ tržní prostředí obchodu se dřevem. Jedná se o uzavřený systém, který sice podporuje stabilitu stávajících partnerů, jednostranně je však zvýhodňuje a omezuje možnosti ucházet se o zakázku dalším potenciálním zájemcům. K 30.6.2003 došlo k dominanci šesti firem (viz výše), které zajišťovaly práce v rozsahu 45 % na celkové výměře lesa obhospodařované na základě Smluv na dodávky komplexních lesnických prací bez výběrových řízení.

NKÚ se dále vyjádřil k obchodu s dřívím včetně tzv. zpětných odkupů, kdy uvedl, že prodej dřeva souvisí přímo s hlavním předmětem činnosti, pro který byly LČR zřízeny, a proto by měly mít samy výhody velkého dodavatele dříví, které jim umožní dosáhnout výhodnějších cenových a obchodních podmínek. Přesto mají LČR oddělení, které se zabývá obchodní činností, pouze na lesních závodech, a preferují způsob prodeje dřeva formou prodeje dříví na stojato a formou zpětného odkupu. Oba tyto způsoby jsou pro LČR méně výhodné než tržní.

Vzhledem k těmto závěrům NKÚ se LČR rozhodly uplatňovat v budoucnu institut výběrového řízení jak v rámci řešení problematiky právních vad Smlouvy, tak i v souvislosti s navazováním smluvních vztahů v těch případech, kdy Smlouva zanikla v důsledku uplynutí doby jejího trvání (popř. z jiných důvodů). Součástí této koncepce bylo rovněž zrušení zpětných odkupů prostřednictvím HLDS. Změna koncepce Smluv byla iniciována a podporována i ze strany zakladatele LČR – MZe a ze strany dozorcí rady LČR. Na projednávání této změny se také podílela Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství (dále jen „ČAPLH“), která je občanským sdružením, jehož členy jsou právnické subjekty v lesním hospodářství (mj. někteří smluvní partneři LČR a HLDS) a významné celulózopapírenské a pilařské podniky. Hlavním cílem činnosti ČAPLH je vytváření rovných transparentních podmínek pro všechny podnikatelské subjekty, spolupodílení se na formulování podnikatelského prostředí v lesním hospodářství a v navazujících dřevozpracujících odvětvích, a to i ve vztahu s hlavním dodavatelem surového dříví v ČR, státním podnikem LČR.

LČR o přípravě nové koncepce smluvních vztahů informovaly své smluvní partnery, na přípravu revize koncepce smluvních vztahů upozornily např. tiskovou zprávou ze dne

14.10.2003 (spis str. 2954-2955), kde se mj. uvádí, že dne 30.9. se uskutečnilo na MZe jednání, na němž zástupci podniku a zakladatele rámcově odsouhlasili jednotlivé koncepční kroky a časové rámce jejich plnění (revize obchodních vztahů: roky 2004-2005, strategie realizace produkce dřeva přes vlastní obchodní společnost, maximální využití výsledků výběrových řízení jako plošného nástroje cenové politiky apod.). Podrobněji se k nové koncepci smluvních vztahů vyjádřil generální ředitel LČR na mimořádném sněmu ČAPLH na podzim roku 2003, kde sdělil, že překročení změn k datu 1.1.2006 je pro LČR nepřijatelné a zároveň konstatoval, že jedním ze způsobů řešení je zkrácení dvouleté výpovědní lhůty bez udání důvodu na jeden rok nebo ukončení smlouvy na dobu neurčitou dohodou a uzavření nové smlouvy s platností do 31.12.2005 (spis str. 2956-2960). O konkretizaci nové smluvní koncepce LČR informovaly širokou veřejnost jak prostřednictvím sněmů ČAPLH (viz spis str. 2961-2963), tak prostřednictvím médií (spis str. 2979-2991).

Jednání mezi ČAPLH a LČR probíhala až do konce prvního pololetí roku 2004 prostřednictvím odborných konzultací při přípravě přechodu na novou podnikatelskou strategii LČR. Dne 30.6.2004 byl na jednání zástupců prezidia ČAPLH a vedení LČR zástupcům ČAPLH předán materiál „Teze ke zpracování nových obchodních smluv“. Došlo k založení Rady sociálních partnerů v lesním hospodářství za účelem společné práce všech sociálních partnerů na novém konceptu obchodních vztahů tak, aby byly připraveny do 30.9.2004. Na jednání LČR s ČAPLH a Odborovým svazem zaměstnanců dřevozpracujícího průmyslu a lesního a vodního hospodářství dne 10.8.2004 byly dohodnuty základní principy obchodních vztahů a dohodnuto zřízení 7 pracovních skupin pro řešení jednotlivých oblastí obchodních vztahů.

Vzhledem k nedohodě ohledně některých sporných bodů v rámci pracovních skupin zpracovalo prezidium ČAPLH k 30.8.2004 vlastní návrh zásad obchodních smluv, který obsahoval body, které neodpovídaly požadavkům LČR na lesní práce v jimi spravovaných lesích. LČR zaslaly ČAPLH dne 20.9.2004 návrh rámcové smlouvy obsahující základní podmínky smluvního vztahu mezi LČR a smluvními partnery s tím, že jejich konkretizace bude provedena v dílčích smlouvách. Od října roku 2004 LČR s ČAPLH prakticky na přípravě smluvní dokumentace nespolečně pracovaly.

LČR svůj postup průběžně konzultovaly s MZe a svou dozorčí radou. Dozorčí radě byly dne 2.7.2004 předloženy materiály „Strategický rozvoj LČR“ a „Teze pro zpracování nových obchodních smluv“, následně jí dne 6.9.2004 byly poskytnuty „Rozpracované teze nových obchodních smluv“ a materiály „Analýza výnosů a nákladů externích firem“ a „Zhodnocení způsobu zadávání zakázky a způsobu prodeje dříví u LČR“ pro zasedání dozorčí rady konané dne 17.9.2004. Dne 23.9.2004 dozorčí rada postup LČR schválila. Dále se touto problematikou dozorčí rada zabývala dne 2.12.2004, kdy schválila postup LČR včetně vyhlášení výběrových řízení na uvolněné smluvní jednotky a vypovězení smluv uzavřených na dobu neurčitou. Dozorčí rada rovněž ve dnech 8.11.2004, 2.12.2004 a 27.1.2005 projednala materiál „Koncepce organizace obchodu s dřívím“ a „Ucelená koncepce organizace obchodu se dřívím“. Dne 2.12.2004 s určitými termínovými změnami schválila harmonogram výběrových řízení v návaznosti na materiál „Návrh časového harmonogramu konání výběrových řízení na dodávku lesnických prací dle nové Rámcové smlouvy“ ze dne 24.11.2004.

Praktická realizace změny koncepce smluvních vztahů ve vztahu ke smluvním partnerům LČR byla započata v závěru roku 2003 u Smluv, které byly uzavřeny na dobu neurčitou, kdy byli příslušní smluvní partneři vyzváni k uzavření dodatku ke Smlouvám,

kterým dojde ke zkrácení výpovědní lhůty ze dvou na jeden rok, nebo ke změně délky trvání Smlouvy na dobu určitou do 31.12.2005. K tomu LČR uvedly, že tyto dodatky ke Smlouvám uzavřeli všichni smluvní partneři, s výjimkou jednoho (spis str. 289). Obdobně došlo ke zkrácení výpovědní lhůty u Smlouvy o službách a zajištění obchodu (viz výše).

Další postup LČR se odlišoval s ohledem na to, zda se jednalo o Smlouvy na dobu určitou do 31.12.2004 či Smlouvy ostatní (tzn. na dobu neurčitou či na dobu určitou přesahující svou platností 31.12.2004). U SÚJ, na nichž bylo zajišťováno provádění lesnických prací na základě Smluv s platností do 31.12.2004, mělo dojít k výběru smluvních partnerů na základě výběrových řízení a podpisu nových smluv k 1.1.2005. Z časových důvodů však LČR rozhodly o výběru nových smluvních partnerů a uzavření nových smluv s těmito partnery až od 1.7.2005. Pro období 1.1.2005 – 30.6.2005 bylo smluvním partnerům nabídnuto uzavření smluv na přechodné období, které již měly reflektovat principy nových smluvních vztahů. Skutečnost, že dojde k vyhlášení výběrových řízení na 87 uvolněných jednotek (pozn. Úřadu: k 1.1.2005 došlo k reorganizaci 76 SÚJ, na něž byly uzavřeny Smlouvy s platností do 31.12.2004, na 87 SÚJ při zachování shodné celkové rozlohy lesních pozemků), zveřejnily LČR na svých internetových stránkách dne 27.10.2004. Oficiálně bylo výběrové řízení na uzavření Rámcové smlouvy na dodávky komplexních lesnických činností, Smlouvy na provádění pěstebních činností a Smlouvy na provádění těžebních činností v rámci jedné SÚJ vyhlášeno dne 15.12.2004. Smlouvy uzavírané na základě výběrových řízení mají platnost 5 let s možností prodloužení těchto smluv na další 3 roky a s možností uzavřít Smlouvu o prodeji dříví za podmínek Rámcové smlouvy na dodávky komplexních lesnických činností. Základní změnou oproti předchozím Smlouvám je z hlediska koncepce smluvních vztahů především zrušení institutu zpětného odkupu a oddělení služeb poskytovaných ve prospěch LČR a placených ze strany LČR (pěstební činnost, těžební činnost) od plnění poskytovaných ze strany LČR ve prospěch smluvních partnerů (prodej dříví). Prostřednictvím nových smluv tak dochází ke zvýšení podílu LČR na přímém obchodu se dřívím, doprovázené úplným zrušením institutu zpětného odkupu s tím, že tento podíl by se měl zvýšit cca na podíl odpovídající výši zpětného odkupu. V této souvislosti dochází ke změně přechodu vlastnictví k vytěženému dříví z LČR na smluvního partnera (dříve okamžikem skácení, tj. „na pni“, nyní „na odvozním místě“, tzn. po skácení stromu, jeho odvětvení a rozmanipulování na jednotlivé sortimenty a přiblížení na odvozní místo).

Tiskovou zprávou ze dne 8.12.2004 LČR oznámily, že na první půlrok 2005 nabídnou uzavření nových smluv dosavadním smluvním partnerům, kteří doposud vykonávali smluvní práce na SÚJ, u nichž končí Smlouva k 31.12.2004, a tím vytvoří dostatečný prostor pro smluvní partnery pro zajištění kontinuity prací a pro stabilizaci pracovních míst (spis str. 2984). V první polovině prosince 2004 pak proběhla jednání smluvních stran na příslušných krajských inspektorátech, na kterých byly projednávány připomínky smluvních partnerů. Zároveň byly v této době poskytnuty smluvním partnerům návrhy nových smluv. Připomínky smluvních partnerů ohledně sporných ustanovení a jejich výkladu byly následně po rozboru zapracovány do smluv a poté byly smlouvy předloženy k podpisu (s výjimkou těch smluvních partnerů, kteří smlouvy uzavřeli již při jednání v polovině prosince). Některé požadavky smluvních partnerů ohledně snížení smluvních sankcí, zvýšení hranice pro možnost reklamace zalesnění apod. byly přijímány zhruba v únoru 2005 formou dodatků k novým smlouvám. K uzavření smluv došlo cca v období 20.12.2004 - 27.12.2004.

K navázání nových smluvních vztahů z důvodu nesouhlasu s návrhem nových smluv nedošlo u dvou smluvních partnerů (tj. u 20 SÚJ), a to společností CE WOOD, a.s. a Hanušovická lesní a.s. (v níž má kapitálový podíl společnost CE WOOD, a.s.). Dne

28.12.2004 odeslaly LČR společnosti CE WOOD, a.s. výzvu k jednání o uzavření nových smluv za účelem odstranění případných překážek, které brání uzavření smluv (spis str. 466). Vzhledem k tomu, že k uzavření nových smluv nedošlo, od 1.1.2005 na 8 územních jednotkách zajišťují pěstební činnosti a těžbu dřeva LČR samy, prostřednictvím přímo řízených lesních závodů, a na zbývajících 11 územních jednotek byla vypsána a realizována zkrácená nabídková řízení s tím, že smlouvy mají platnost od 1.2.2005 do 30.6.2005.

Co se týče ostatních Smluv s platností přesahující 31.12.2004, účastník řízení odeslal v závěru prosince 2004 výpověď všem smluvním partnerům, s nimiž měl uzavřenu Smlouvu na dobu neurčitou (viz např. spis str. 2132, 2412). Obdobně byla dne 24.6.2004 odeslána výpověď ze Smlouvy o službách a zajištění obchodu společnosti HLDS (spis str. 4107).

Zhruba v polovině prosince 2004 probíhala na příslušných krajských inspektorátech cenová a smluvní jednání se smluvními partnery se Smlouvou s platností přesahující 31.12.2004, kdy LČR navrhly smluvním partnerům uzavření dvou dodatků ke Smlouvám. První řešil soulad s organizačními změnami a změnami hranic SÚJ v souvislosti s optimalizací organizačních jednotek LČR, druhý navržený dodatek uváděl do souladu místo a způsob přechodu vlastnického práva k dříví a účtování nákladů na výrobu tohoto dříví (samostatná fakturace těžební činnosti smluvním partnerem jako nákladová položka pro LČR). Část smluvních partnerů navržené dodatky na přechod vlastnického práva podepsala, se zbývajících částí chtěly LČR jednat v průběhu ledna 2005. Tento předpokládaný postup změnily závěry, které LČR vyvodily z obdrženého stanoviska Úřadu ze dne 21.12.2004 a svých následných právních analýz.

Dne 7.1.2005 zaslaly LČR svým smluvním partnerům sdělení, že obdržely závěry Úřadu ke Smlouvám, z nichž vyplývá, že některá podstatná ustanovení Smluv jsou v rozporu s právem hospodářské soutěže, že LČR provádějí podrobnou právní analýzu závěrů Úřadu, na jejímž základě LČR přijmou opatření, která budou realizována v součinnosti se smluvními partnery (viz např. spis str. 2136).

Dne 10.1.2005 se konala operativní porada vedení LČR, kde byl projednán časový harmonogram pro přechodné období v návaznosti na právní analýzu dopisu Úřadu ze dne 21.12.2004 doručeného vedení LČR dne 27.12.2004 (spis str. 2332). Zároveň bylo schváleno svolání porady ředitelů, zástupců ředitelů, právníků a specialistů pro obchod a marketing krajských inspektorátů, která se uskutečnila dne **12.1.2005** (zápis z porady – spis str. 2194 - 2196). V zápise se mj. uvádí, že zástupce advokátní kanceláře informoval o stanovisku Úřadu, že Smlouvy jsou neplatné a i nezávisle na tom podle ust. čl. II odst. 1 Smlouvy, s ohledem na závěry Úřadu, došlo k zániku Smlouvy a že z právního hlediska nemají LČR smluvní partnery a stávající Smlouvy jsou v celém rozsahu neplatné od samého počátku navázání smluvního vztahu mezi LČR a smluvními partnery. Dále byli přítomni na poradě seznámeni s dalším postupem LČR vůči smluvním partnerům, a to o přechodu na režim objednávek v období od 14.1.2005 do 31.1.2005, dodávkách dříví koncovým odběratelům LČR bez HLDS, uzavření smluv na přechodné období od 1.2.2005 do 30.6.2005 a vypsání výběrového řízení, na základě jehož výsledků měly být nastaveny nové obchodní vztahy od 1.7.2005.

V zápise je dále uvedeno, cit.: „Přílohu č. 6 (dopis smluvním partnerům – sdělení) je třeba odeslat všem smluvním partnerům nejpozději zítra (tj. **13.1.2005**) do 8:00 v rámci Vaší územní působnosti e-mailem i faxem (viz telefonická informace)... Dopis smluvním partnerům bude odeslán formou doporučeného dopisu s doručenkou dne 13.1.2005 z ředitelství podniku. Na poradě specialistů pro marketing na úrovni krajských inspektorátů byli všichni přítomni

*seznámení s celoročními úkoly a s úkolem na I.Q.2005 v plnění dodávek dříví na hlavní odběratele, s nimiž jsou LČR, s.p. v dlouhodobém obchodním a smluvním vztahu. Na základě neplatnosti smlouvy s HLDS, a.s. byly stanoveny následující strategické úkoly. Mezi tyto úkoly patří především zajištění dodávek jehličnaté vlákniny pro papírenský průmysl. (Biocel Paskov, Štětí). Vzhledem k zásobám na těchto provozech hrozí odstávka závodů. Rovněž složitá situace se jeví v dodávkách jehličnaté kulatiny pro společnost Mayr-Melnhof. I zde je zájem s okamžitou realizací dodávek ze strany LČR. **Prvořadým úkolem je uzavření nových dílčích smluv k rámcovým smlouvám zabezpečující nahrazení dodávek ze zpětného odkupu realizovaného HLDS, a.s. Společným úkolem je okamžité zahájení výroby dříví v režii LČR na všech smluvních územních jednotkách...***

Zároveň byl ředitelům krajských inspektorátů LČR předán přehled postupu pro zajištění výroby u LČR, podle něhož mělo k 14.1.2005 dojít na všech SÚJ k ukončení činností smluvních partnerů prováděných dle Smluv a lesní správa měly provést finanční vyrovnání pěstebních prací a vytěženého dříví. Pro období 1.2. - 30.6.2005 mělo být nabídnuto současným smluvním partnerům uzavření smluv pro přechodné období a od 1.7.2005 do 31.12.2005 měly být uzavřeny nové smlouvy s vybranými dodavateli na základě výběrových řízení, která měla být vyhlášena k 28.2.2005 (spis str. 857-858).

Následně LČR smluvním partnerům odeslaly dopis datovaný 12.1.2005, týkající se sdělení ke Smlouvě o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví, kde se mj. uvádí, že opatřením Úřadu ze dne 21.12.2004 je uložen závazek **sjednat v přiměřené lhůtě** ve věci nápravu a uzavřít nové smlouvy, které respektují zásady hospodářské soutěže a že s odkazem na závěry Úřadu a ustanovení zákona je Smlouva neplatná, a to i nezávisle na tom podle ust. čl. II odst. 1 Smlouvy, s ohledem na závěry Úřadu, došlo k zániku Smlouvy.

Dále se v dopise sděluje, cit.: „*LČR mají zájem na další obchodní spolupráci. Z tohoto důvodu budete kontaktováni ředitelem příslušného Krajského inspektorátu LČR, který s Vámi projedná další postup. Předpokládá se, že do 31.1.2005 budou lesnické činnosti zajišťovány na základě našich objednávek a na období od 1.2. do 30.6.2005 budou uzavřeny dočasné smlouvy. Samostatným ujednáním bude řešena problematika prodeje dříví. Současně, pravděpodobně v měsíci únoru t.r., bude vyhlášeno výběrové řízení II. tak, aby na všech SÚJ byla od 1.7.2005 veškerá lesnická činnost a prodej dříví zajišťovány smluvními partnery vybranými na základě výběrových řízení a na základě nových smluv. Zároveň vám sdělujeme, že v nejbližší době budete kontaktováni a vyzváni ředitelem příslušného krajského inspektorátu LČR k jednání o smluvních podmínkách pro přechodné období, které potrvá od 1.2.2005 do 30.6.2005. Uzavření obchodní smlouvy na toto období předpokládáme nejpozději do 31.1.2005. V průběhu přechodného období bude realizováno výběrové řízení na uzavření Rámcové smlouvy na dodávky komplexních lesnických činností, Smlouvy na provádění pěstebních činností a Smlouvy na provádění těžebních činností na předmětné smluvní územní jednotce s předpokládanou dobou platnosti pěti let.*“ (Např. spis str. 553-554, 563-564).

Dopisem ze dne 14.1.2005 ředitelství LČR informovalo krajské inspektoráty, lesní správy a pracovníky pro marketing o upřesnění postupu při nápravě smluvních vztahů se smluvními partnery, kde je nařizováno jednat při jednáních se smluvními partnery s cílem dosáhnout uzavření příslušných smluvních dokumentů s tím, že nemá dojít k zastavení výkonu těžební a pěstební činnosti z důvodu zajištění plynulých dodávek dříví smluvním odběratelům (spis str. 864). Obdobně informoval emailem vedoucí krajských inspektorátů a lesních správ včetně jejich zástupců generální ředitel LČR 16.1.2005 s tím, že nemá docházet

k zastavování prací, i když se smluvními partnery nedošlo dosud k dohodě o neplatnosti Smluv, a o tom je třeba vyrozumět všechny pracovníky krajských inspektorátů a lesních správ, zejména pak revírníky, přičemž informace o dalším postupu budou zaslány v průběhu následujícího dne (spis str. 865). Bližší informace k postupu vůči jednotlivým smluvním partnerům byly ze strany ředitelství LČR poskytnuty krajským inspektorátům a lesním správám dopisem ze dne 17.1.2005. V případě, že by smluvní partneři neakceptovali neplatnost stávajících Smluv a chtěli by pokračovat v plnění smluv, mělo jim být sděleno, že LČR nemohou pokračovat v režimu neplatného smluvního vztahu a **v případě odmítnutí uzavření smlouvy pro přechodné období budou nuceny uzavřít tuto smlouvu s jiným dodavatelem prací vybraným ve zkráceném výběrovém řízení a k 31.1.2005 proběhne standardní měsíční uzávěrka prací se smluvním partnerem** (spis str. 867).

Následně probíhala na příslušných krajských inspektorátech jednání se smluvními partnery, kteří byli mj. vyzváni k tomu, aby do 14.1.2005 uzavřeli činnosti v lesích na základě Smluv, a to jak z hlediska vykazání provedených činností, tak z hlediska následného finančního vyrovnání za tyto činnosti, aby mohlo od 15.1.2005 dojít k přechodu na realizaci pěstební a těžební činnosti prostřednictvím objednávek těchto činností (viz dopis Krajského inspektorátu Liberec společnosti CE WOOD, a.s. ze dne 13.1.2005 – spis str. 561).

Na objednávkový systém přešli k datu 20.1.2005 smluvní partneři na 33 SÚJ. Dopisem ze dne 18.1.2005, resp. 19.1.2005 ve věci: „Smlouva o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví“ LČR informovaly smluvní partnery o svém dalším postupu, kde shrnují své závěry ohledně neplatnosti Smluv a sdělují, že současná snaha LČR o nápravu stavu uzavřením nových smluv je legální a z důvodu neplatnosti Smlouvy se nelze domáhat splnění povinností, které by z ní jinak vyplývaly. Dále se v dopise uvádí, cit.: *„Pokračování v neplatném smluvním vztahu je pro LČR nepřijatelné. Opětovně Vás proto vyzýváme, abyste znovu posoudili své negativní stanovisko a přistoupili v rámci nápravných opatření k uzavření předložené dočasné smlouvy. **V případě Vašeho nesouhlasu budeme nuceni jednat o uzavření dočasné smlouvy s jiným dodavatelem prací pro danou smluvní územní jednotku (dané smluvní územní jednotky), vybraným ve zkráceném výběrovém řízení. Vaše stanovisko sdělte písemně doporučeným dopisem, nebo osobně krajskému inspektorátu do 21.1.2005. Pokud v tomto termínu neobdržíme Vaši zprávu, budeme mít za to, že o další obchodní spolupráci s LČR nemáte zájem.**“* (Spis str. 557-559, 588-590, 592-594).

Dopisem LČR ze dne 21.1.2005 pak byli smluvní partneři vyrozuměni o vydání rozhodnutí Úřadu o předběžném opatření čj. S 1/05-A-466/05-OHS (spis str. 2398) – viz výše.

Obdobně prohlásily LČR za neplatnou rovněž Smlouvu o službách a zajištění obchodu uzavřenou s HLDS, když dopisem ze dne **11.1.2005** informovaly HLDS, že po právním posouzení zákonnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu je třeba konstatovat, že uvedená smlouva je neplatná pro rozpor s platnými zákony a tudíž další případná vzájemná plnění vyplývající z této smlouvy by bylo nutno považovat za plnění bez právního důvodu. Na závěr dopisu LČR navrhuje uskutečnění jednání v co nejkratší době za účelem řešení nastalé situace a projednání další spolupráce k zajištění vzájemných závazků k dalším obchodním partnerům v souladu s platnou právní úpravou (spis str. 626).

Dopisem ze dne **11.1.2005** sdělily LČR odběratelům dříví, s nimiž mají uzavřenu rámcovou smlouvu, na jejímž základě dodává dřevo jako tzv. třetí osoba HLDS (a to

společnosti Lenzig AG, Mondi Packing Paper Štětí, a.s., Biocel Paskov a.s. a Mayr-Melnhof Säge Paskov, s.r.o.), že z důvodu neplatnosti některých smluv uzavřených s HLDS a smluvními partnery LČR **ruší pověření pro třetí osobu HLDS** dle příslušné rámcové kupní smlouvy a nadále budou závazky plnit svým jménem a na vlastní účet samy, pokud nebude následně dohodnuto jinak s tím, že konkrétní postup bude v nejbližší době dohodnut dodatkem ke smlouvě (spis str. 2222-2226).

K důvodům prohlášení neplatnosti Smluv LČR uvedly, že příčinou postupu LČR vůči smluvním partnerům jsou právní vady Smluv. Účastník řízení předně odkazuje na § 3 odst. 1 zákona, dle něhož je zakázána a neplatná celá dohoda, pokud z povahy dohody, jejího obsahu, účelu nebo z okolností, za nichž k ní došlo, vyplývá, že ji nelze od ostatního obsahu oddělit. Toto ustanovení nelze derogovat dohodou stran, tj. ani ustanovením čl. XII odst. 4 Smlouvy, podle něhož „případná neplatnost kteréhokoliv ustanovení této Smlouvy nemá vliv na platnost ostatních ustanovení Smlouvy“. Ze závěrů Úřadu LČR dovozují, že vzhledem k tomu, že Úřad označil předmět Smlouvy o budoucích kupních smlouvách ve prospěch třetí osoby za zakázaný a neplatný dle § 3 odst. 1 zákona, je neplatná celá tato smlouva, která je součástí Smlouvy. Vzhledem k závislosti jednotlivých dílčích smluv (viz § 275 odst. 2 obchodního zákoníku), z nichž se Smlouva skládá, je dle LČR celá Smlouva absolutně neplatná a nikdy tedy ani nevznikla.

Dále účastník řízení uvedl, že i kdyby nakonec soud rozhodl, že se o neplatnost nejedná, resp. že se jedná pouze o neplatnost částečnou, nelze popřít závažnost důvodů, které vedly účastníka řízení k pochybnostem o platnosti Smluv. **Povinnosti pracovníků LČR při správě majetku LČR a jejich odpovědnost obchodněprávní, pracovní a ostatně i trestněprávní neumožňovaly zachovávat stav, kdy by plnění probíhalo na základě Smluv, jejichž platnost mohl kdokoliv zpochybnit.** Při hledání nápravy protisoutěžního stavu a při konstrukci řešení, které mělo odstranit riziko spočívající v možné kvalifikaci Smluv jako absolutně neplatných, pak účastník řízení vycházel ze závěrů NKÚ (viz výše). Dále účastník řízení uvedl, že po obdržení stanoviska Úřadu ze dne 21.12.2004 a po jeho analýze operativně řešil další postup (právní nejistota ohledně neplatnosti Smluv ohrožovala LČR i smluvní partnery, kromě toho hrozilo reálné riziko, že se sdělení Úřadu dostane do rukou třetích osob a bude zveřejněno, což by mohlo vyvolat zmatek a nejistotu na trhu, u smluvních partnerů i odběratelů – LČR měly v tomto směru konkrétní podezření o úniku informací z LČR).

Přitom byl účastník řízení veden snahou, aby co nejdříve napravil stav, který Úřad zhodnotil jako protiprávní ve svém stanovisku ze dne 21.12.2004. Dále se účastník řízení vyjádřil v tom smyslu, že postup LČR byl logickým východiskem dlouhodobější přípravy změny koncepce, o níž byli smluvní partneři dopředu informováni, když celý postup oproti záměru urychlily vzniklé závažné pochybnosti o platnosti Smluv.

Dále se účastník řízení vyjádřil ke Smlouvě o službách a zajištění obchodu, kdy LČR uvedly, že příčinou, která vyvolala odeslání dopisu LČR ze dne 11.1.2005 společnosti HLDS, jsou právní vady Smlouvy s HLDS. Mimo jiné i na základě stanoviska Úřadu dospěly LČR k závěru, že tato smlouva nebo její části mohou být v rozporu se zákonem; tato skutečnost pak vedla LČR k důvodným obavám, zda je Smlouva o službách a zajištění obchodu, jejímž meritem bylo naplňování systému zpětného odkupu, který Úřad napadl ve svém stanovisku, platným právním úkonem. Přitom i dominantní soutěžitel má právo učinit si zodpovědně vlastní úsudek o platnosti jím uzavřených smluv. Dále LČR uvedly, že hodlaly napravit dosavadní stav tak, aby nevznikaly žádné škody, a proto vyzvaly HLDS k jednání za účelem

vyřešení nastalé situace a projednání další vzájemné spolupráce k zajištění závazků LČR a HLDS v souladu s čl. XII odst. 1 Smlouvy o službách a zajištění obchodu, přitom HLDS nesla za realizaci zpětných odkupů stejnou odpovědnost jako LČR.

Odběratelům, s nimiž měly LČR přímo uzavřeny kupní smlouvy na dodávky surového dříví, LČR oznámily, že ruší své pověření pro HLDS. K tomu LČR sdělily, že pokud chtěly odstranit systém zpětného odkupu, jenž byl Úřadem shledán protisoutěžním, neměly jinou volbu, přitom ale dopis LČR nijak nevyklučoval možnost jiných dodávek odběratelům dříví ze strany HLDS. V této souvislosti účastník řízení odkazuje na čl. VIII odst. 3 Smlouvy o službách a zajištění obchodu, který umožňuje každé smluvní straně požadovat okamžité zastavení takové činnosti druhé smluvní strany, která porušuje ustanovení této smlouvy nebo platné předpisy.

Dne 19.1.2005 se uskutečnilo jednání LČR s HLDS, které vyvolaly LČR. Na tomto jednání se dle LČR strany dohodly, že se pokusí vyjasnit pochybnosti o platnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu a za tím účelem ustanovily otevřenou pracovní skupinu, jejímž úkolem mělo být vypracování společného stanoviska. K uklidnění trhu pak bylo vydáno společné prohlášení LČR a HLDS ze dne 19.1.2005. LČR tedy měly snahu situaci řešit smírně a nikoliv konfliktně a svého dominantního postavení nijak nezneužívaly. LČR dle jejich sdělení i po 11.1.2005 nadále své závazky ze Smlouvy o službách a zajištění obchodu plnily a plní, neboť nemají při respektování předběžného opatření a při známých postojích HLDS a smluvních partnerů prakticky jinou možnost bez toho, aby bylo ohroženo zásobování významných zpracovatelských subjektů surovým dřívím. Záměrem LČR je však ukončit systém zpětného odkupu.

K neplatnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu LČR uvedly, že Úřad posoudil institut zpětného odkupu jako protisoutěžní. Smlouva o službách a zajištění obchodu je dle LČR v řadě ohledů na hranici určitelnosti a srozumitelnosti a sama neurčitost právního úkonu může způsobovat jeho neplatnost. Z hlediska souladu zákona obsahuje Smlouva o službách a zajištění obchodu ustanovení omezující hospodářskou soutěž týkající se obchodních služeb a zajištění obchodu. Tato ustanovení, jakož i celkové směřování Smlouvy o službách a zajištění obchodu k institutu zpětného odkupu, vedou účastníka řízení k závěru o neplatnosti Smlouvy o poskytování obchodních služeb a Smlouvy o zajištění obchodu, přičemž by s ohledem na vzájemnou závislost těchto smluv k neplatnosti obou postačovala neplatnost i jen jedné z nich.

LČR dále uvedly, že v případě ... (obchodní tajemství). Nemožností plnění závazek plnit zaniká. ... (Obchodní tajemství).

S ohledem na všechny výše uvedené právní závěry dospěly LČR k závěru, že Smlouva o službách a zajištění obchodu není platným právním úkonem. I zde přitom platí, že povinnosti pracovníků LČR při správě majetku LČR neumožňovaly zachovávat stav, kdy by plnění probíhalo na základě smluv, jejichž platnost mohl kdokoliv zpochybnit s nikoliv nereálnou nadějí na úspěch takového zpochybnění. Přesto však měly zájem řešit vzniklý problém formou dohody s HLDS, což vyplývá z dopisu LČR ze dne 11.1.2005 i z jednání konaného dne 19.1.2005.

Za účelem bližšího objasnění skutečného stavu věci Úřad provedl výslechy svědků – zástupců vybraných smluvních partnerů LČR a HLDS a dvou ředitelů krajských inspektorátů LČR.

Svědék Petr **Šibrava** - jednatel společnosti **L E S P O L Olomouc spol. s r.o.** (dále jen „Lespol“; protokol ze dne 9.2.2005 - spis str. 1886 a násl.)

Svědék uvedl, že Lespol měl uzavřeny Smlouvy na dvě SÚJ na dobu určitou do 31.12.2004 a smluvním partnerem LČR je cca od roku 1994 nebo 1995. Svědek dále sdělil, že Lespol měl Smlouvy uzavřeny vždy na dobu určitou (na 1 a 2 roky, výjimečně na 3 roky) a návrhy smluv předkládaly LČR s tím, že k podepsání smluv od předložení jejich návrhu byl stanoven obvykle cca 1 měsíc. K vyjednávání uzavření nových smluv pro přechodné období do 30.6.2005 svědek uvedl, že vzhledem k tomu, že Lespol měl uzavřeny Smlouvy na dobu určitou, bylo mu známo, že budou probíhat výběrová řízení s tím, že 8.12.2004 Lespol obdržel kompletní návrh na uzavření smlouvy na přechodné období (spis str. 2639). Lhůta pro uzavření smlouvy byla stanovena do 20.12.2004 a poté prodloužena do 24.12.2004. K připomínkám ke smlouvám Lespol nedostal na jednání s LČR odpověď, k jejich vyjasnění došlo až následně.

Svědék Petr **Šulc** – předseda představenstva společnosti **Krušnohorské lesy, a.s.** (dále jen „Krušnohorské lesy“; protokol ze dne 9.2.2005 – spis str. 1890 a násl.)

Svědék uvedl, že Krušnohorské lesy mají uzavřeny 4 Smlouvy z roku 2002 na dobu neurčitou a jsou smluvním partnerem od roku 1992. K vyjednávání o neplatnosti smluv svědek sdělil, že do konce roku 2004 neměli od LČR žádné informace a dne 3.1.2005 obdrželi výpověď všech čtyř Smluv. Následně byli dopisem ze dne 12.1.2005 informováni ze strany LČR, že Smlouvy zanikly, na což bylo reagováno dopisem ze dne 13.1.2005. Následně dne **18.1.2005 obdrželi emailem od Krajského inspektorátu v Teplicích návrh nových smluv, k němuž nebyl přiložen ceník s tím, že termín pro uzavření smlouvy byl 21.1.2005.** Na návrh smluv Krušnohorské lesy reagovaly dopisem ze dne 20.1.2005. Dále svědek sdělil, že nadále plní původní Smlouvy, na objednávkový systém nepřešli a nepředpokládají uzavření nových smluv na přechodnou dobu, dosud však nemají vyřešen systém fakturace, kdy LČR nefakturuje nakoupené dřevo, na což byli zástupci LČR upozorněni. Dále svědek upozornil na dodatky ke Smlouvám z roku 2003, jimiž byly zkráceny výpovědní lhůty a které Krušnohorské lesy nechtěly podepsat a podepsaly až vzhledem k okolnostem, když ze strany LČR byli upozorněni, že jsou jedni z posledních, kdo je ještě nepodepsali. K dotazu účastníka řízení, zda došlo k zastavení prací ze strany LČR a zda LČR vydaly příkaz k zastavením prací v lese, svědek sdělil, že se jednalo o případ od případu a **ani personál LČR nevěděl, jakým způsobem se má chovat a zprávy zaměstnanců LČR se měnily.** Práce přerušeny nebyly, ale byla přerušena cenová jednání na rok 2005. K dotazu účastníka řízení, zda Krušnohorské lesy obdržely dopis LČR ze dne 7.1.2005 o tom, že probíhá šetření u Úřadu a že existuje podezření na neplatnost Smluv, svědek uvedl, že obdrželi pouze emailovou zprávu z krajského inspektorátu, že probíhá šetření u Úřadu, kde však nebyli upozorněni na neplatnost Smluv.

V průběhu svědecké výpovědi svědek předložil rovněž kopie některých dokumentů, a to zejména korespondenci mezi LČR a Krušnohorskými lesy. Svědek Úřadu doložil dopis ze dne 13.1.2005, jímž Krušnohorské lesy reagovaly na dopis LČR ze dne 12.1.2005 o prohlášení neplatnosti Smluv, kde Krušnohorské lesy **žádají o specifikaci závěrů Úřadu, na něž odkazují LČR, a jejich předložení.** Zároveň Krušnohorské lesy uvádějí, že i v případě, že by Úřad označil některá ustanovení předmětných Smluv za narušující hospodářskou soutěž, neznamená to nutně neplatnost Smluv jako celku (kdy odkazují na část druhou čl. XI. odst. 4) Smlouvy a část druhou čl. XII. odst. 4) Smlouvy). Dle názoru Krušnohorských lesů

jsou tak Smlouvy nadále platné. Obdobné závěry sdělily Krušnohorské lesy LČR i dopisem ze dne 20.1.2005, kde je uvedeno, že Úřad v dopise ze dne 21.12.2004 nehovoří o tom, že Smlouvy jsou neplatné jako celek a požadují podrobná vysvětlení, jak LČR k těmto závěrům dospěly. V dopise pak Krušnohorské lesy navrhují způsoby odstranění ustanovení Smluv, která Úřad označil za protisoutěžní, kde mj. uvádí, že se nebrání i jinému postupu, **např. jednání o nových zněních napadených ustanovení dle návrhů LČR** (spis str. 1909-1913).

Svědék Radomír **Havlásek** – předseda představenstva společnosti **LDF Rožnov a.s.** (dále jen „LDF“; protokol ze dne 10.2.2005 – spis str. 1923 a násl.)

Svědék uvedl, že společnost LDF měla uzavřeny dvě Smlouvy s platností na dobu určitou do 31.12.2004, na jedné SÚJ je smluvním partnerem LČR od roku 2000 a na druhé od roku 2003. K vyjednávání nových smluv svědek uvedl, že zhruba v polovině roku 2004 žádaly písemně LČR o prodloužení Smluv a v říjnu bylo ze strany LČR oznámeno, že vznikne nový model smluv a ve stávajícím smluvním vztahu nebude pokračováno. Svědkovi bylo od poloviny roku známo, že nový systém smluv bude založen na výběrových řízeních. Dále sdělil, že ke konkrétnímu vyjednávání o smlouvách na přechodné období došlo v 1. dekádě prosince. Jednání se uskutečnilo dne 16.12.2004 na detašovaném pracovišti Krajského inspektorátu Frýdek-Místek v Krnově a 17.12.2004 na Krajském inspektorátu Frýdek-Místek. Kompletní návrhy nových smluv byly LDF zaslány v 1. dekádě prosince, k návrhu smluv nebyly uplatňovány ze strany LDF žádné připomínky a byly podepsány na jednání na krajském inspektorátu. Na dotaz účastníka řízení, jak dlouhodobé jsou zpravidla smlouvy na práce v lese uzavírané s jinými vlastníky lesa, svědek odpověděl, že v případě komplexních činností se smlouvy uzavírají na delší dobu než 1 rok. Na doplnění svědek sdělil, že společnost LDF nevnímá žádný nátlak ohledně jednání ze strany LČR.

Svědék Václav **Novák** – ředitel společnosti **Lesy Hluboká nad Vltavou a.s.** (dále jen „Lesy Hluboká“; protokol ze dne 10.2.2005 – spis str. 1932 a násl.)

Svědék uvedl, že společnost Lesy Hluboká má uzavřeny 4 Smlouvy na dobu určitou s platností do 31.12.2005, 1 Smlouvu měla společnost na dobu určitou s platností do 31.12.2004 a smluvním partnerem LČR je od roku 1999. K vyjednávání smluvních podmínek v minulosti svědek uvedl, že k projednání námitek měli obvykle lhůtu v řádu měsíců a lhůty byly dostatečné s tím, že vždy došlo k dohodě. K vyjednávání nových smluv na přelomu roku 2004/2005 svědek uvedl, že co se týče Smlouvy, která končila k 31.12.2004, dne 15.11.2004 LČR Lesům Hluboká zaslaly výzvu k uzavření smlouvy na přechodnou dobu a zároveň byl rovněž zaslán její návrh. Smlouva byla poté uzavřena v prosinci 2004, na uzavření smlouvy byl cca jeden měsíc (smlouva byla uzavřena mezi 20.12.-27.12.2004), což svědek považoval za dostatečné. Jednání o uzavření smlouvy proběhlo na Krajském inspektorátu v Brně, na připomínky bylo ze strany LČR reagováno tak, že připomínky měly být vzájemně vyřešeny před podpisem smlouvy. Dále svědek sdělil, cit.: „*U ostatních smluvních jednotek, kde máme Smlouvy do roku 2005, to, že jsou Smlouvy údajně neplatné, jsme se dozvídali z médií a z jiných zdrojů. Ze strany LČR nám nebylo sděleno, že by tyto Smlouvy byly neplatné. Naše společnost na žádný den nepřerušila smluvní vztah s LČR, ani práce v lese.*“ Svědek dále uvedl, že jim bylo sděleno příslušnou lesní správou, že mají přejít na objednávkový systém od 14.1.2005 do konce ledna 2005 cca 10 dní před zahájením objednávkového systému. Lesy Hluboká na objednávkový systém přešly na cca 1-2 týdny a důvodem byla dle nich nejasnost kolem platnosti stávajících Smluv, přitom přechod na objednávkový systém nebyl pro Lesy Hluboká problémem, neboť se jednalo o systém obdobný systému zadávacích listů na základě Smluv.

Svědék Miloslav **Konopík** – předseda představenstva společnosti **LST a.s.** (dále jen „LST“; protokol ze dne 14.2.2005 – spis str. 1961-1965)

Svědék uvedl, že LST má uzavřeno 9 Smluv s platností na dobu neurčitou, 1 Smlouvu na dobu určitou s platností do 31.12.2005, 4 Smlouvy měly platnost do 31.12.2004 a LST je smluvním partnerem LČR od roku 1992. K průběhu vyjednávání smluvních podmínek v minulosti svědek sdělil, že návrhy cen a ostatních smluvních podmínek předkládaly LČR a na vyjednávání byla stanovena obvykle lhůta jednoho měsíce. Dále svědek uvedl, že v roce 2003 přistoupili na dohodu o zkrácení výpovědní lhůty Smluv, protože s LST mělo být přednostně jednáno při vstupu do nového smluvního vztahu bez výběrového řízení s tím, že LČR sdělily, že pokud nebude dodatek podepsán, budou LST dány výpovědi Smluv.

Dále se svědek vyjádřil k vyjednávání nových smluv na přechodné období na ty SÚJ, kde Smlouva končila k 31.12.2004, tak, že vyjednávání začalo kolem 12.12.2004 a 16.12.-17.12.2004, kdy byly předloženy návrhy smluv a ceníků. Další jednání probíhala kolem 20.12.2004, lhůta pro uzavření smluv byla 22.12.2004 a poté byla lhůta prodloužena do 28.12. a 30.12.2004, kdy byly také smlouvy uzavřeny. Na připomínky LST nebylo ze strany LČR reagováno se zdůvodněním, že smlouvy jsou jednotné a že připomínky budou řešeny následně s tím, že byly částečně řešeny formou dodatků ke smlouvám v únoru 2004. Svědek dále uvedl, že smlouvy na přechodné období jsou pro LST nevýhodné. K ostatním Smlouvám svědek uvedl, cit.: *„3.1.2005 jsme obdrželi výpověď Smluv na dobu neurčitou bez udání důvodu. Cenová jednání jsme zahájili kolem 12.1.2005 na oblastních inspektorátech, vyměnili jsme si názory na kalkulace, poté nám bylo telefonicky, následně písemně oznámeno, že Smlouvy jsou neplatné. 14.1.2005 nám byla oznámena neplatnost Smluv na oblastních inspektorátech. Naší reakcí bylo, že s neplatností nesouhlasíme a že pokračujeme dle Smluv dále. Na objednávkový systém jsme nepřistoupili. Po 14.1.2005 jsme požadovali po krajských inspektorátech další cenová jednání, bylo nám však LČR řečeno, že Smlouvy nejsou platné a tudíž není o čem jednat. Po dalších jednáních s LČR jsme se na cenách ústně domluvili – využíváme ceny r. 2004 (po domluvě na oblastních inspektorátech v Plzni, Havlíčkově Brodě a Karlových Varech). V jižních Čechách jsme omezili činnost (z důvodu odlišných názorů na neplatnost Smluv), v činnosti nám LČR fyzicky nebránily.“* Na doplnění svědek sdělil, že oznamování změn ohledně Smluv **probíhalo chaotickým a hektickým způsobem a prohlášení neplatnosti Smluv mělo velký vliv na investice**, neboť jednou z úvěrových podmínek pro banky je dlouhodobost smluv. K dotazu účastníka řízení, zda přerušily LČR svá plnění podle Smluv nebo jinak Smlouvy porušily, svědek uvedl, že na některých SÚJ došlo k **částečnému omezení těžebních prací (cca na 2 – 3 dny) z důvodu nejistoty ohledně smluvních vztahů**, opakovaně bylo rovněž ze strany LČR odmítnuto cenové jednání a obnoveno bylo až koncem ledna 2005.

Svědék předal Úřadu zejména kopie korespondence mezi LČR a LST a kopie zápisů z jednání. Mimo jiné Úřad obdržel dopis Krajského inspektorátu LČR Plzeň ze dne 18.1.2005, jímž je reagováno na výzvu LST k cenovým jednáním pro rok 2005, kde se uvádí, že LČR odmítají jednat o cenách pro rok 2005 vzhledem k jejich stanovisku sdělenému LST na jednání dne 14.1.2005 a v cenových jednáních bude možné pokračovat v souvislosti s případným jednáním o nově navrhovaných podmínkách smluv v rámci objednávkového systému a smlouvách na přechodné období (spis str. 1973). Ze zápisu z jednání mezi LČR a LST ze dne 14.1.2004 vyplývá, že LČR informovaly LST o neplatnosti Smluv a dalším postupu LČR a požadovaly provedení přejímky prací na dotčených SÚJ. Dále se v zápise uvádí, že z důvodu neplatnosti je bezpředmětné jednat o cenách ke Smlouvám. K tomu LST

sdělil, že veškeré **Smlouvy jsou platné**, pokud nejsou některá z dílčích ustanovení v souladu s právním řádem ČR, je možno je upravit nebo změnit **formou dodatku ke Smlouvě**. Dále LST deklaroval vůli pokračovat kontinuálně ve výkonu všech činností dle současných Smluv a předaných projektů. LST rovněž **požádal o poskytnutí nálezu Úřadu, o němž opírají LČR svá tvrzení o neplatnosti Smluv**. Na závěr LST upozornil, že stávající postup LČR závažným způsobem ohrožuje finanční stabilitu LST s ohledem na poskytnutí úvěrů bankami (spis str. 1978-1979). Toto tvrzení svědek doplnil následně písemně v tom smyslu, že neexistenci dlouhodobých smluv s LČR banky považují za hrubé porušení podmínek úvěrových smluv a již opakovaně LST žádají o vysvětlení celé situace a předložení návrhu řešení této pro ně rizikové situace. Dle názoru LST je pravděpodobné, že se výrazně změní podmínky poskytnutí úvěru na modernizaci pilařského provozu ve smyslu méně výhodných úrokových sazeb a zkrácení doby splatnosti úvěru, což by LST nebyl schopen kryt z běžné činnosti. Jednostranné ukončení smluvního vztahu s LČR by tak v konečném důsledku mohlo vést ke vzniku stamilionové škody (spis str. 2609).

Svědek František **Kasl** – člen představenstva společnosti **Lesní společnost Stříbro, a.s.** (dále jen „LS Stříbro“; protokol ze dne 15.2.2005 – spis str. 2126 a násl.)

Svědek uvedl, že LS Stříbro má uzavřeny Smlouvy na dobu neurčitou, na dobu určitou přesahující platností 31.12.2004 a LS Stříbro je smluvním partnerem LČR od roku 1992. K vyjednávání smluvních podmínek v minulosti svědek uvedl, že cenová jednání probíhala většinou v prosinci a pokračovala v lednu, LS Stříbro mohla vznášet připomínky a vyjadřovat se, ale navrhované změny nebyly ve většině případů akceptovány. Dále svědek sdělil, že v prosinci roku 2003 LS Stříbro podepsala dodatek ke Smlouvám o zkrácení výpovědní lhůty ze dvou let na jeden rok s tím, že LČR budou přednostně jednat s LS Stříbro o vstupu do smluvního vztahu nového typu bez účasti ve výběrových řízeních a budou zajištěny vyšší smluvní jistoty. Dne 3.1.2005 LS Stříbro obdržela výpovědi ze Smluv a v prosinci a lednu byla započata cenová jednání, která byla na počátku ledna pro některé ze Smluv ukončena. Dále se svědek vyjádřil k prohlášení neplatnosti Smluv ze strany LČR, cit.: *„11.1. jsme obdrželi sdělení generálního ředitele Vyslyšela, kde konstatuje, že LČR obdržely závěry Úřadu o protiprávnosti některých ustanovení Smluv. Na to jsme nereagovali. Mailem, faxem a dopisem jsme obdrželi materiál o průběhu jednání LČR s Úřadem a telefonicky z jednoho oblastního ředitelství a z ostatních písemně jsme byli vyzváni k jednání na oblastních ředitelstvích, toto jednání se uskutečnilo 14.1. společně za Karlovy Vary a Plzeň. Bylo zde řečeno, že vstoupí v platnost dočasně systém objednávkových listů na pěstební a těžební práce, systém by měl platit do konce ledna, od 1.2. bude podepsána smlouva na přechodné období a tu by měla nahradit od 1.7. definitivní smlouva. Lhůtu pro vyjádření jsme měli do 20.1., 19.1. jsme návrh LČR odmítli. Návrh smlouvy na dobu přechodnou byl něco jiného než stávající smlouva, považují to za pokus nám vnutit jiný smluvní vztah.“* Dále svědek sdělil, že společnosti LS Stříbro nebylo ze strany LČR bráněno v činnosti v lesích.

Úřad má k dispozici dopis Krajského inspektorátu Karlovy Vary ze dne **18.1.2005**, v němž vyzývá LS Stříbro k jednání o smlouvě na přechodnou dobu, aby byly upraveny vztahy mezi LČR a LS Stříbro a zároveň je **zasílán návrh smlouvy** (obdrženo dne **19.1.2005**) s tím, že připomínky je možno zaslat do **21.1.2005** (spis str. 2142). V reakci na dopis LČR ze dne 18.1.2005 o postupu LČR v důsledku neplatnosti Smluv zaslala LS Stříbro LČR dopis dne 20.1.2005, v němž uvádí, že LS Stříbro trvá na tom, že **Smlouvy jsou platné** a že se jimi LS Stříbro nadále bude řídit při své činnosti s tím, že pokud **některá ustanovení platných Smluv je nutno z objektivních důvodů změnit, je LS Stříbro okamžitě připravena**

k jednání. Závěrem LS Stříbro prohlašuje, že má zájem na dlouhodobé spolupráci s LČR za transparentních a korektních podmínek (spis str. 2143).

Svědék Jan Machač – předseda představenstva společností **Forest Česká Lípa, a.s., Forest Svitavy, a.s., Jihočeské lesy České Budějovice, a.s., Lesní společnost Hradec Králové, a.s., Lesní společnost Jihlava, a.s., Lesy Český Rudolec a.s., Lesy Tábor, a.s., Lesy Vyšší Brod, a.s.** (dále jen „Společnosti“; protokol – spis str. 2381 a násl.)

Svědék uvedl, že Společnosti mají uzavřeny Smlouvy na dobu neurčitou, na dobu určitou do 31.12.2005, platnost části Smluv skončila k 31.12.2004 a všechny Společnosti jsou smluvním partnerem LČR od roku 1992. K vyjednávání nových smluv na přechodnou dobu na SÚJ, na nichž skončila platnost Smluv k 31.12.2004 svědek sdělil, že v první polovině prosince 2004 byly Společnostem předloženy návrhy nových smluv (následně byly zaslány jejich přílohy) s tím, že lhůta pro jejich uzavření byla stanovena do 20.12.2004, v níž byly smlouvy podepsány. Na připomínky k návrhům nových smluv bylo částečně reagováno až v únoru, kdy byly uzavřeny dodatky ke smlouvám. Svědek poté uvedl, že mu bylo známo z tisku a od ČAPLH o připravovaných změnách koncepce smluvních vztahů mezi LČR a jejich smluvními partnery. V listopadu 2003 obdrželi dopis LČR, v němž byli vyzváni k jednání, na němž došlo k úpravě Smluv formou zkrácení výpovědní lhůty na jeden rok (pouze u dvou Smluv) nebo změnou Smlouvy na dobu určitou do konce roku 2005 tak, aby byly všechny Smlouvy ukončeny k 31.12.2005. Dne 4.1.2005 obdrželi výpověď Smluv na dobu neurčitou.

K prohlášení neplatnosti Smluv svědek dále sdělil, cit.: *„7.1.2005 jsme obdrželi sdělení LČR o závěru Úřadu k těmto Smlouvám a že se provádí právní analýza. Byla to první informace o tom, že se Smlouvami je možná něco v nepořádku. Poté nás LČR informovaly dopisem z 12.1.2005 (nám došel 14.1.), že Smlouvy jsou neplatné. Na to jsme reagovali dopisem ze dne 17.1.2005, že to neakceptujeme. Dále jsme obdrželi dopisy ze dne 18.1.2005, které nám byly doručeny 19. a 20.1. s tím, že své stanovisko máme zaslat do 21.1. Byli jsme informováni, že pokud LČR neobdrží naše stanovisko do tohoto termínu, bude to bráno jako že o další spolupráci nemáme zájem. Na to jsme reagovali dopisem ze dne 20.1., kde jsme konstatovali, že chceme spolupracovat, ale nemůžeme akceptovat podmínky LČR. ...Krajské inspektoráty nebyly kompetentní jednat, jenom jsme přes ně dostávali informace. **Zhruba 22.1. jsme obdrželi mailem návrhy smluv na přechodné období do 30.6. ...14.1. měly proběhnout inventury dřeva, poté se mělo přejít na objednávkový systém. Naše Společnosti inventuru provedly, ale na objednávkový systém nepřešly, neboť mezitím jsme obdrželi sdělení, že Úřad vydal předběžné opatření. Cenová jednání byla přerušena z důvodu neplatnosti Smluv, obnovila se v lednu a dokončila se k 20.1.“** Na dotaz Úřadu, zda bylo Společnostem bráněno ze strany LČR ve výkonu lesnických činností, svědek odpověděl, že **bylo konstatováno krajskými inspektoráty, že pokud nepodepíšeme objednávky, budou práce v lese ukončeny.** Jednalo se o vypjatou situaci, ale Společnostem se prakticky nestalo, že by zaměstnancům nebyl umožněn vstup do lesa. Dále svědek doplnil, že dle jeho názoru došlo ke zlomu v jednání LČR v okamžiku, když nebyly doručeny výpovědi Smluv včas, aby jejich platnost skončila k 31.12.2005. U Smluv, jejichž platnost končila k 31.12.2004 se původně předpokládalo, že nové smlouvy budou uzavřeny na základě výběrových řízení již od 1.1.2005, u ostatních Smluv se počítalo, že nové smlouvy budou uzavřeny na základě výběrových řízení od 1.1.2006. Ke Smlouvám, které končily k 31.12.2004, svědek uvedl, že pokud by nové smlouvy neuzavřeli, byla by územní jednotka předána jinému zájemci a mohli by eventuelně uzavřít nové smlouvy až od 1.7.2005 na základě výběrových řízení.*

Svědék následně doplnil svou výpověď písemně, kdy uvedl, že ačkoli jsou smluvní podmínky vymezené v nových smlouvách s LČR tvrdé, nelze je považovat za nepřiměřeně obchodně tvrdé. Vynucování nepřiměřených podmínek však spatřuje ve vynucování uzavření dodatků ke Smlouvám v roce 2003, kterými byla zkrácena doba trvání Smlouvy či výpovědní lhůty, a ve vynucování ukončení Smluv a uzavření nových smluv na přechodné období (spis str. 2806-2808).

Úřad převzal od svědka kopii dopisu společnosti Forest Svitavy, a.s. zaslaný LČR dne 20.1.2005, v němž společnost reaguje na dopis LČR ze dne 18.1.2005 konstatující neplatnost Smluv a uvádí, že neodmítá žádné navrhované řešení, které by přispělo k vytvoření vzájemně obchodně vyrovnaného smluvního vztahu, a že má zájem na pokračování obchodní spolupráce s LČR a **je ochotna jednat i o nových smlouvách**. Zároveň konstatuje, že si však musí **vyhradit i právo postupovat v souladu s doporučeními svých právních poradců, nicméně návrh dočasné smlouvy nebyl s návrhem LČR na její uzavření společností doručen** (spis str. 2399-2400). Obdobně se vyjadřuje i dopis Forest Svitavy, a.s. ze dne 17.1.2005, v němž se uvádí, že společnost nemá žádné autoritativní stanovisko soudu nebo správního orgánu, které by konstatovalo neplatnost Smluv, a proto je považuje za platné. V dopise se dále deklaruje **ochota jednat s LČR za předpokladu, že budou předloženy v dostatečném časovém předstihu veškeré relevantní informace a podklady pro takové jednání tak, aby mohly být vedením společností řádně a ve všech souvislostech posouzeny** (spis str. 2407).

Úřad má rovněž k dispozici osm nepravomocných usnesení Krajského soudu v Hradci Králové o předběžném opatření vydaných na návrh jednotlivých Společností, na jejichž základě se zakazuje LČR bránit jednotlivým Společnostem ve výkonu práva a plnění povinností z příslušných Smluv a ukládá se jim poskytovat Společnostem dohodnutou součinnost při plnění jejich práv a povinností z těchto Smluv. V odůvodněních usnesení soud konstatuje, že Společnosti prokázaly, že mají naléhavý zájem na tom, aby poměry účastníků, které se z úkonů LČR staly nejistými, byly před zahájením řízení upraveny předběžným opatřením (spis str. 2828 a násl.). V této souvislosti Úřad konstatuje, že obdobně bylo usnesení o předběžném opatření vydáno pro společnost CE WOOD, a.s. Krajským soudem v Hradci Králové (dosud nepravomocné), v němž se LČR zakazuje bránit společnosti CE WOOD, a.s. vykonávat práva a povinnosti z celkem 27 Smluv a ukládá se jim poskytovat dohodnutou součinnost při plnění jejich práv a povinností z těchto Smluv. V odůvodnění tohoto usnesení se uvádí, že cit.: „*Okolnosti, jež navrhovatel popisuje v souvislosti se snahou odpůrce reagovat na závěry kontroly NKÚ a vyhnout se možnému porušování zákona o hospodářské soutěži ... a zejména interpretace těchto závěrů v dopise odpůrce z 12.1.2005, nejsou pro existenci a trvání smluvních vztahů mezi navrhovatelem a odpůrcem právně významné, neboť vytykána pochybení lze snadno napravit eliminací sporných ujednání dohodou smluvních stran.*“ Dále se v odůvodnění usnesení konstatuje, že z kopií dopisů LČR vyplývá, že LČR hodlají činit kroky k faktickému skončení činnosti bez ohledu na počátek a běh výpovědních lhůt z výpovědí Smluv. Soud proto shledal předpoklady pro naplnění předpokladů pro vydání předběžného opatření dle § 74 a násl. občanského soudního řádu (spis str. 795-796).

Svědék Libor **Vaněček** – generální ředitel společnosti **UNILES, a.s.** (dále jen „Uniles“; protokol ze dne 17.2.2005 – spis str. 2427 a násl.)

Svědék uvedl, že Uniles má uzavřeno 6 Smluv na dobu neurčitou, 2 Smlouvy s platností do 31.12.2005, 1 Smlouvě skončila platnost k 31.12.2004 a Uniles je smluvním

partnerem LČR od roku 1992. K vyjednávání smluvních podmínek v minulosti svědek uvedl, že návrhy smluv Uniles dostával řádově v měsíčním až dvou měsíčním předstihu před jejich podepsáním. Dále svědek sdělil, že od poloviny roku 2004 Uniles žádal LČR o oznámení jejich postupu v případě smluvních vztahů na SÚJ, kde Smlouvy končily k 31.12.2004. Dne 14.12.2004 LČR předložily Unilesu návrhy smluv na přechodní období a do dvou dnů cenový návrh, lhůta pro uzavření smluv byla do 20.12.2004 a poté byla prodloužena do 21.12.2004. Návrh smlouvy a cen byl pro Uniles nevýhodný, ale smlouvu uzavřel, aby mohl na příslušných SÚJ vykonávat činnost. Dále svědek konstatoval, že ve smlouvě na přechodné období jsou podnikatelské podmínky horší než dle Smluv, ale Unilesu bylo známo, že Smlouvy končí a bylo možné počítat se zhoršením podmínek v souvislosti s ukončením Smlouvy.

Dále se svědek vyjádřil k prohlášení neplatnosti Smluv tak, že 3.1.2005 byly Unilesu doručeny výpovědi Smluv na dobu neurčitou. První informaci o šetření Smluv Uniles obdržel v dopise ze dne 7.1.2004. Dále svědek sdělil, cit.: *„Další informací byl dopis, že Smlouvy neplatí, přišel do Unilesu v písemné podobě 14.1.2005 (cca 2 dny předem mailem). Bylo řečeno, že od 1.2.2005 Smlouvy neplatí a že budou uzavřeny nějaké dočasné smlouvy. Vyděsili jsme se a začali jsme objíždět krajské inspektoráty a sepsali na nich zápisy, kde jsme sdělili, že takto nelze k 1.2. smlouvy ukončit, informovali jsme o obdržené výpovědi a žádali jsme, aby práce v lese na konci ledna neskončila, ale běžela dále. Vyhradili jsme si několikadenní právní zkoumání ukončení Smlouvy k 1.2.2005. 17.1.2005 – jednání v Teplicích, 19.1.2005 – v Brně a Šumperku; samotní inspektoři byli ze vzniklé situace taktéž vyděšení. 20.1. jsme dostali doporučený dopis, že máme do 21.1. sdělit, zda trváme na platnosti původních Smluv či ne. Pokud ne, mají LČR za to, že o další obchodní spolupráci nemáme zájem. My jsme na to reagovali 21.1. osobně předaným dopisem na krajské inspektoráty. ... Z krajských inspektorátů nám byly poslány mailem zlomky toho, jak by měly nové vztahy vypadat, neměly však charakter jasné nabídky nových smluvních vztahů. ... V dopise, který jsme obdrželi 14.1., jsme se dozvěděli o objednávkovém systému. LČR požadovaly provést ke konci ledna uzávěrku, ale tu jsme neudělali vzhledem k tomu, že přišel od LČR dopis, který to anuloval. ... Projetoval se chaos u venkovního personálu LČR; v minimu (cca 5 %) nás revírníci odháněli z lesa, spíše byla snaha posečkat na právní posouzení.“* Dále svědek uvedl, že ceny navrhované ze strany LČR byly pro Uniles nevýhodné, ale vzájemným vyjednáváním došlo alespoň k částečné akceptaci požadavků Unilesu.

Ze zápisu z jednání konaného mezi LČR a Unilesem dne 19.1.2005 pak vyplynulo, že v rámci tohoto jednání byl Unilesu předán návrh textu smluv pro přechodné období namísto Smluv, které byly prohlášeny za neplatné (spis str. 2441).

Svědek Karel **Smrčka** – jednatel a ředitel společnosti **SOLITERA spol. s r.o.** (dále jen „Solitera“; protokol ze dne 18.2.2005 – spis str. 2452 a násl.)

Svědek uvedl, že Solitera má uzavřeny Smlouvy na dobu neurčitou i určitou, a to do 31.12.2005 a do 31.12.2007, některé Smlouvy měly platnost do 31.12.2004 a Solitera je smluvním partnerem LČR od roku 1993. Svědek uvedl, že je obvyklé mít u klíčových odběratelů surového dřeva dlouhodobé smlouvy na dodávky cca na 3 – 5 let za předpokladu, že dodavatel dosáhne určitého minimálního dodaného objemu dříví. Dále svědek sdělil, že vzhledem k situaci ve smluvních vztazích s LČR sice smlouvy s odběrateli nadále trvají, ale **nejsou nasmlouvány pevné roční objemy a došlo k nasmlouvání pouze objemu dřeva pro**

první čtvrtletí v nižší výši než v předchozích letech s možností jeho navýšení v průběhu roku a očekává se další vývoj situace.

K projednávání smluvních podmínek svědek sdělil, že podkladový materiál k cenám měli od LČR k dispozici cca 2 měsíce dopředu. Poté svědek uvedl, že problém ohledně smluvních vztahů vznikl v prosinci roku 2003 tím, že pod příslibem LČR o přednostním jednání o vstupu do nového smluvního vztahu bez účasti ve výběrovém řízení podepsali dodatek ke Smlouvám na dobu neurčitou o zkrácení výpovědní doby na 1 rok. Svědek konstatoval, že do konce prosince roku 2004 Solitera podepsala smlouvy na přechodná období na SÚJ, kde Smlouva končila k 31.12.2004 s tím, že pokud by smlouvy nepodepsala, muselo by dojít k ukončení činnosti na těchto SÚJ. Svědek se rovněž vyjádřil k cenovým jednáním, kdy uvedl, že návrhy LČR byly pro Soliteru nepřijatelné až likvidační, ale po proběhlém vyjednávání došlo ke sblížení cenových představ obou smluvních partnerů.

K údajné neplatnosti Smluv svědek konstatoval, cit.: *„První informací ohledně možné neplatnosti Smluv byl mailový dopis z 12.1. Na základě toho přišly 12.1. představy jednotlivých krajských inspektorátů o tom, co se má dít, jak bude dále postupováno ve věci. Byli jsme z toho velmi zaskočení. Cenová jednání se prakticky přerušila. 13.1. jsme byli vyzváni k objednávkovému systému, my jsme jej odmítli s tím, že Smlouvy platí, číselníky jsme předali. Výrobní činnost probíhala normálně, na některých smluvních jednotkách došlo ke krátkodobějším přerušením práce a odvozu dřeva. 19.1. jsme vyzvali všechny krajské inspektoráty LČR, že trváme na ukončení cenových jednání dle Smlouvy do 20.1., na to nám bylo odpovězeno, že staré Smlouvy jsou neplatné a LČR o nich dále nebudou jednat. 20.1. jsme rozeslali krajským inspektorátům sdělení, že z důvodu nejednání v cenových záležitostech považujeme za platné ceny roku 2004. ... Bylo nám sděleno okolo 15.1., že bude fungovat objednávkový systém a v období kolem 17.1. nám bude nabídnuta překlenovací smlouva do konce pololetí, aniž by krajscí inspektoři LČR byli schopni tuto smlouvu jakkoli specifikovat a naše společnost bude mít jednu hodinu, v lepším případě do rána čas na to, abychom smlouvu podepsali, nebo na té smluvní jednotce končíme. K tomu nedošlo, ale pod takový tlak jsme se dostali.“* Dále svědek doplnil, že situace ohledně smluvních vztahů s LČR způsobuje **nejistotu o rozsahu zakázek, jejich výnosovosti a s tím související schopnosti Solitery splácet investované prostředky.**

Úřadu byl předán dopis Krajského inspektorátu Brandýs nad Labem ze dne **19.1.2005**, jímž se Soliteře sděluje, že nelze pokračovat v cenových jednáních v důsledku neplatnosti Smluv a LČR navrhuje uzavření smluv na přechodné období **v termínu 24.1.2005** na krajském inspektorátu. LČR v dopise deklarují, že mají zájem na nepřerušování činnosti v lesích, nicméně **v případě, že Solitera neuzavře novou smlouvu, budou nuceni zajistit lesnickou činnost jiným způsobem.**

V zápise z jednání mezi LČR a Soliterou ze dne 14.1.2005 Solitera reaguje na postup LČR ohledně neplatnosti Smluv s tím, že bere změny na vědomí, ale nesouhlasí s ním a že **nelze během 24 hodin rozhodnout, jakým směrem se bude celá záležitost vyvíjet.** To znamená, že Solitera odevzdá rozpracovanou výrobu k 15.1.2005 a po tomto termínu bude provádět na SÚJ jen činnost dohodnutou mezi příslušnou lesní správou a provozním zaměstnancem Solitery (spis str. 2597). V zápise z jednání na Krajském inspektorátu Brno ze dne 14.1.2005 Solitera upozorňuje, že pochybuje o správnosti a právní podloženosti postupu LČR a že **je ohrožena ekonomická stabilita společnosti a zároveň i zaměstnanost jejích pracovníků** (spis str. 2598).

Úřad má rovněž k dispozici emailovou zprávu od zástupce lesního správce Lesní správy Nýrsko ze dne 13.1.2005 zaslou Soliteře (rovněž společnosti LST a LESS & FOREST a.s.), kde se uvádí, cit.: „Dobrý den – jak jste se již pravděpodobně dozvěděli, je nutné k 14. lednu 2005 uzavřít veškeré práce a provést klasickou měsíční uzávěrku. **Všechny podrobnosti ještě neznáme, ale momentálně pro tuto fázi je důležité, že ceníkové kódy pro těžbu dřeva zůstávají v platnosti dle roku 2004, ceny péstebních prací taktéž, pokud již nemáte podepsané nové. V tom případě platí nově uzavřené ceny. Během zítřejšího dne Vás budeme pravděpodobně telefonicky kontaktovat, protože v pondělí, 17. ledna 2005 bychom s Vámi měli uzavřít jakousi „překlenovací smlouvu“ na období od 14.1. do 31.1.2005 a předat Vám na toto období projekty.**“ (Spis str. 2601).

Dopisem LČR (Krajský inspektorát Liberec) ze dne 13.1.2005 je Solitera upozorňována na to, že **bez potvrzených objednávek nelze po datu 15.1.2005 dále lesnické činnosti vykonávat** (spis str. 2602). Obdobně též dopis LČR (Krajský inspektorát Brandýs nad Labem) ze dne 13.1.2005 (spis str. 2603).

Svědék František **Dejnožka** – předseda představenstva **HLDS** (protokol ze dne 24.2.2005 – spis str. 2709 a násl.)

Svědék uvedl, že na základě Smlouvy o službách a zajištění obchodu HLDS zajišťuje pro LČR zejména obchodní služby (nákup a prodej vlastním jménem na vlastní účet), operativní obchodní služby (např. přeprava přepravních dokladů), operativní řízení obchodu (např. technické podmínky nakládek zboží), operativní sledování dodávek, marketingové přehledy pohybu jednotlivých komodit na českém a evropském trhu a tyto služby poskytuje od roku 1994 s tím, že do uzavření Smlouvy o službách a zajištění obchodu je poskytovala na základě dílčích obchodních smluv, které byly většinou čtvrtletní.

K prohlášení neplatnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu svědek uvedl, cit.: „14.1.2005 jsme obdrželi dopis od LČR, ve kterém je konstatována neplatnost Smlouvy o poskytování marketingových služeb, obchodních služeb a zajištění obchodu s poukazem na dopis Úřadu z 21.12.2004. Na to bylo reagováno dopisem ze 14.1.2005, kde HLDS konstatuje, že s konstatováním o právní neplatnosti smlouvy nemůže souhlasit, že uvedená smlouva je platná, že všechny závazky vyplývající ze smlouvy byla a je HLDS připravena splnit a že HLDS očekává splnění všech smluvních závazků ze strany LČR. Dále HLDS upozorňuje, že v důsledku jednání LČR vzniká nebezpečí velkých škod včetně materiálních a vyzývá LČR a všechny osoby odpovědné, aby se zdržely jakéhokoliv protiprávního jednání. Zároveň akceptujeme termín společného jednání, které proběhlo 19.1.2005, na kterém se sešli zástupci HLDS a LČR. Na tomto jednání bylo dohodnuto, že bude ustanovena pracovní skupina, která bude řešit vztah mezi HLDS a LČR. 14.1.2005 jsme obdrželi dopis od našeho partnera Biocel Paskov, kde byla zaslána kopie dopisu Biocelu Paskov od LČR, ze kterého vyplývá, že LČR ruší smlouvu s HLDS a že nadále budou za HLDS prodávat dříví vlastním jménem a na vlastní účet LČR. Na to jsme reagovali 17.1. dopisem generálnímu řediteli LČR, ve kterém konstatujeme, cit.: Smlouva je platná a je uzavřena na celou dobu platnosti smlouvy mezi LČR a Biocelem Paskov. HLDS bude nadále plnit svým jménem na svůj účet. HLDS se bude nadále chovat podle uvedených smluv a totéž očekává od LČR. Souběžně jsme poslali dopis generálnímu řediteli Biocelu Paskov, ve kterém se mj. uvádí, citují: HLDS považuje smlouvy za platné, HLDS se bude nadále chovat podle uzavřených smluv a žádáme, aby HLDS k oznámení LČR ze dne 11.1.2005 nepřihlížela.“ Svědek dále uvedl, že následně byla HLDS informována ze strany LČR o předběžném opatření Úřadu. K ekonomickým dopadům jednání LČR na HLDS svědek uvedl, že po odmítnutí dopisu na Biocel Paskov se již s omezením či

bráněním v podnikatelské činnosti nesetkali, ale za leden 2005 došlo k razantnímu poklesu obratu HLDS, kdy ztráta z výnosů je cca 2,5 mil. Kč. K tomu svědek uvedl, že ke ztrátě došlo dle jeho názoru prohlášením Smluv za neplatné, neboť **v důsledku právní nejistoty smluvních partnerů, zda mají Smlouvy plnit, došlo k zastavení faktického toku zboží a poklesu obratu HLDS, přičemž tento obrat nelze nahradit, neboť dohodnuté objemy nasmlouvaného dříví koneční odběratelé nebudou schopni v dalším období odebrat.**

Svědek Miroslav **Svoboda** – ředitel **Krajského inspektorátu LČR Brno** (dále jen „KI Brno“ protokol ze dne 15.2.2005 – spis str. 2626 a násl.)

Svědek uvedl že pod KI Brno spadá 22 SÚJ a 14 smluvních partnerů, z nichž nejvýznamnější jsou CE WOOD, a.s., UNILES, a.s., Roman Rajsner a Lesy Hluboká nad Vltavou, a.s. K jednání se smluvními partnery, kterým Smlouva končila 31.12.2004, svědek uvedl, že z důvodu posunu termínu výběrového řízení bylo nabídnuto uzavření smlouvy se stávajícími partnery, což jim bylo oznámeno z podnikového ředitelství dopisem na počátku listopadu 2004, přičemž jednání se smluvními partnery probíhala v druhé a třetí dekádě měsíce prosince. Návrhy smluv byly zaslány po 10.12.2004 a následně i návrhy cen s tím, že lhůta pro uzavření smluv byla 20.12. a poté byla prodloužena do konce prosince. Co se týče připomínek k návrhům smluv svědek sdělil, že byly konzultovány s podnikovým ředitelstvím a vyjádření k nim bylo zasláno smluvním partnerům. Jednalo se o připomínky formální, které ve většině případů byly zohledněny ve smlouvách, a připomínky věcné, k nimž bylo sděleno, že budou projednány v lednu, a v únoru probíhá uzavírání dodatků ke smlouvám, které řeší věcné dodatky.

Svědek uvedl, že novou smlouvu neuzavřel CE WOOD, a.s. a Tomáš Lochman, který nechtěl ve smluvním vztahu pokračovat. CE WOOD, a.s. neakceptoval smluvní podmínky, dne 28.12. byl vyzván KI Brno k jednání dne 30.12., jednání se však z důvodu dovolené právního zástupce CE WOOD, a.s. nekonalo. Neuzavření smluv bylo řešeno tak, že na třech SÚJ provádí od 1.2.2005 lesnické činnosti lesní závod LČR a na zbývajících dvě byl vybrán dodavatel lesnických prací ve zkráceném nabídkovém řízení.

K neplatnosti Smluv svědek sdělil, že první oficiální sdělení ředitelství LČR krajským inspektorátům bylo 12.1.2005, o neplatnosti Smluv byli následně informováni smluvní partneři. Poté probíhala jednání na KI Brno od 13.1., kde byli smluvní partneři seznámeni s dalším postupem. Na jednáních byly předány rovněž návrhy nových smluv, které byly obdobné s texty smluv uzavřenými na přechodné období na SÚJ, kde skončila Smlouva k 31.12.2004. Situace vyžadovala okamžité řešení, termín do zahájení objednávkového systému byl cca 2 – 4 dny, měl být zahájen 17.1.2005. Došlo k uzavření číselníků a výčtu pěstebních prací za 14 dní v lednu, ale na objednávkový systém nikdo nepřešel, lesní práce i přesto pokračovaly s tím, že **v některých případech byla prováděna činnost s již vytěženým dřívím a nedocházelo k další těžbě.** K tomu KI Brno dostal pokyn z ředitelství LČR, že v činnosti smluvních partnerů nemá být bráněno, tento pokyn předal KI Brno na lesní správy. Dále svědek konstatoval, že ve většině případů smluvní partneři nesouhlasili s postupem LČR a zejména požadovali **poskytnutí právního rozboru, resp. příslušného stanoviska Úřadu.** Na připomínky odpovídalo ředitelství LČR prostřednictvím krajských inspektorátů. Svědek rovněž konstatoval, že pokud by smluvní partner LČR nesouhlasil s neplatností Smluv a prohlásil, že novou smlouvu od 1.2.2005 neuzavře, **mělo dojít ke zkrácenému výběrovému řízení nebo nabídkovému řízení a výběru nového smluvního partnera.**

Svědék Ludvík **Říčař** – ředitel **Krajského inspektorátu LČR Liberec** (dále jen „KI Liberec“; protokol ze dne 23.2.2005 – spis str. 2632)

Svědék uvedl, že pod KI Liberec spadá 15 SÚJ a 8 smluvních partnerů (Forest Česká Lípa, a.s., UNILES, a.s., T I L I A PLUS, s.r.o., CE WOOD, a.s., Lesy Mladá Boleslav, a.s., LESS & FOREST s.r.o., SOLITERA s.r.o., DENDRIA s.r.o.). K jednání se smluvními partnery, kterým Smlouva končila 31.12.2004, svědek uvedl, že z důvodu posunu termínu výběrových řízení, byli smluvní partneři z ředitelství LČR informováni o tom, že s nimi bude jednáno o uzavření smlouvy na přechodné období do 30.6.2005. KI Liberec předal kolem 10.12.2004 návrhy nových smluv, následně byly dodány projekty těžebních a pěstebních činností a v období od 10.12. do 15.12.2004 probíhala první jednání se smluvními partnery, kde tito byli vyzváni k vyjádření, zda chtějí nové smlouvy uzavřít ve lhůtě do 20.12.2004 a v případě jejich zájmu se jednalo o cenách. Lhůta byla později prodloužena do 23.12.2004 a v ní byly podepsány smlouvy se dvěma smluvními partnery, se společností CE WOOD, a.s., která v této lhůtě smlouvu neuzavřela, bylo dále jednáno do 31.12.2004. Vzhledem k tomu, že smlouvy uzavřeny přesto nebyly z důvodu výhrad CE WOOD, a.s. ke smlouvám, bylo vyhlášeno zkrácené nabídkové řízení a s vítězi LČR podepsaly smlouvy na přechodné období s platností od 1.2.2005. Dále svědek sdělil, že připomínky smluvních partnerů ke smluvní dokumentaci byly odeslány na ředitelství LČR a poté na ně bylo písemně reagováno, k zohlednění některých připomínek pak došlo v průběhu ledna 2005, kdy byly uzavírány dodatky k novým smlouvám.

K postupu KI Liberec z důvodu neplatnosti Smluv prohlášené ze strany LČR svědek uvedl, že dne 12.1.2005 se účastnil porady na ředitelství LČR, kde byl seznámen se stanoviskem LČR o neplatnosti Smluv, o čemž byli informováni dne 12.1.2005 i smluvní partneři. V období 13.1.-14.1.2005 probíhala na KI Liberec jednání se smluvními partnery, kde jim bylo navrženo řešit bezesmluvní vztah formou objednávek od 17.1. do 31.1.2005, na něž někteří přešli, v období od 1.2. do 30.6.2005 pak mělo dojít k uzavření nových smluv, jejichž návrhy byly předloženy smluvním partnerům kolem 13.1. a 14.1.2005, a následně k podepsání smluv s partnery vybranými ve výběrovém řízení. Dále svědek uvedl, že termín pro uzavření smluv byl do 31.12.2005 a **v případě nezájmu smluvního partnera byly LČR připraveny vypsat zkrácené nabídkové řízení pro zajištění pěstebních a těžebních činností v lesích**. Dále svědek sdělil, že připomínky smluvních partnerů byly předány na ředitelství LČR a na některé z nich bylo reagováno. Svědek se vyjádřil, že v hospodářské činnosti v lese nebylo smluvním partnerům bráněno, v tomto směru byl předán i pokyn lesním správcům.

Za účelem objasnění dopadů jednání LČR spočívajícího v prohlášení Smluv za neplatné, Úřad oslovil významné odběratele surového dříví působící v ČR (pilařské a celulózopapírenské výrobce) a smluvní partnery LČR.

Úřad obdržel 4 odpovědi zpracovatelů surového dřeva (Stora Enso Timber Ždírec s.r.o. a Stora Enso Timber Planá s.r.o., Biocel Paskov a.s., Mayr-Melnhof Säge Paskov s.r.o. a LESS & TRADE s.r.o. – spis str. 3723 a násl.), z nichž vyplynulo, že s významnými dodavateli dříví jsou uzavírány obvykle smlouvy s délkou trvání na jeden rok až pět let. S ostatními dodavateli jsou pak nejčastěji uzavírány čtvrtletní smlouvy, případně roční smlouvy, kde jsou upřesňovány podmínky dodávek prostřednictvím čtvrtletních dodatků ke kupní smlouvě.

Společnosti Stora Enso Timber Ždírec s.r.o. a Stora Enso Timber Planá s.r.o. uvedly, že v období uzavírání kupních smluv zaznamenaly nejistotu některých dodavatelů, která mohla pramenit ze smluvního vztahu s LČR a vedla k tomu, že někteří dodavatelé požádali o odložení uzavření rámcových smluv na rok 2005. **Nebylo nasmlouváno množství obvyklé v minulých obdobích a musely být omezeny exportní dodávky, aby došlo k naplnění vlastní tuzemské pořezové kapacity.** Obdobně Biocel Paskov a.s. sdělil, že vlivem nejasných smluvních vztahů mezi LČR a jejich smluvními partnery **došlo k neplnění nasmlouvaných dodávek surového dříví,** ačkoli kupní smlouvy plně pokrývaly potřebu Biocel Paskov a.s. na 1. čtvrtletí roku 2005, to pak vedlo ke **snížení zásob** dřevní hmoty a vážným způsobem je **ohrožena výroba** buničiny v březnu a dubnu 2005. Výrazné **snížení dodávek dřeva** v důsledku nejasnosti smluvních vztahů LČR potvrdila rovněž společnost Mayr-Melnhof Säge Paskov s.r.o. s tím, že v jejím důsledku **došlo ke snížení výroby** ze 2 směnného provozu na 1 směnný provoz. Společnost LESS & TRADE s.r.o. uvedla, že prohlášením Smluv za neplatné došlo **ke snížení počtu předjednaných smluv, neplnění uzavřených smluv** a absence dřevní hmoty na trhu způsobila významný přechodný **cenový nárůst dřeva.** Mimo to došlo k poškození dobrého jména společnosti u zahraničních partnerů, k **ukončení jednání o dodávkách dřeva s několika odběrateli pro první čtvrtletí roku 2005 a u ostatních bylo třeba snížit plánované objemy dodávek** dřevní hmoty. Po destabilizaci obchodního prostředí pak byla společnost LESS & TRADE s.r.o. nucena **nakupovat jehličnatou hmotu bez ohledu na skutečnou kvalitu a cenu** tak, aby byly udrženy pilařské provozy v chodu.

Úřad oslovil 101 smluvních partnerů LČR, z nichž 81 má uzavřeny Smlouvy s platností na dobu delší než k 31.12.2004 - odpověď obdržena od 77 (příloha č. 1 spisu). Z toho 27 smluvních partnerů sdělilo, že v důsledku prohlášení Smluv za neplatné jim nevznikla žádná újma a jeden se k této otázce nevyjádřil. Celkem 49 smluvních partnerů uvedlo, že v důsledku prohlášení Smluv za neplatné jim byla způsobena újma nebo došlo k přerušení činností, přitom intenzita dopadů na jednotlivé soutěžitele byla značně rozdílná (od výraznější újmy až po újmu pouze morální spočívající např. ve zhoršení důvěryhodnosti soutěžitele nebo krátkodobé přerušení lesnických prací bez vzniku ekonomické újmy). Dodavatelé prací LČR nejčastěji uváděli, že **nebyly uskutečněny obchody s některými odběrateli, došlo ke zvýšení nákladů na výrobu, poškození dobrého jména (nejistota odběratelů dříví o schopnosti plnit závazky), v některých případech došlo i k několikanásobným přerušením prací a v důsledku toho ke snížení výroby dříví.** Dále oslovení smluvní partneři LČR uváděli, že v důsledku nejistoty smluvních vztahů s LČR může dojít k **ohrožení jejich investiční politiky** (zhoršené podmínky pro získání a splácení bankovních úvěrů). Výše odhadované újmy byla některými oslovenými smluvními partnery LČR vyčíslována v řádu statisíců (s tím, že v konečném důsledku může výše újmy ještě výrazně narůst např. v důsledku poškozených vztahů s odběrateli dříví), výjimečně i milionů Kč.

Relevantní trh

K tomu, aby mohl Úřad věc správně posoudit, bylo nezbytné především vymezit relevantní trh, na kterém se projevují účinky jednání účastníka řízení. Relevantním trhem je trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Z časového hlediska je při posuzování trhu brán v úvahu minulý a očekávaný vývoj interakce nabídky a poptávky na trhu.

Smlouvy, které mají LČR uzavřeny se svými smluvními partnery, se týkají pěstební a těžební činnosti v lese a nákupu a prodeje dříví. Rovněž Smlouva o službách a zajištění obchodu se týká obchodu se surovým dřevem a s tím spojenými službami (marketing prodeje dříví apod.).

Pěstební činnost v lese zahrnuje obnovu, výchovu a ochranu lesních porostů, což znamená např. zalesňování s dodávkou sazenic, oplocování lesních kultur, prořezávky, vyvětvování porostů, ochranu lesa, úklid klestu apod. Těžební činnost se skládá především z těžby dříví, přibližování a odvozu dříví. Základním právním předpisem upravujícím hospodářské činnosti v lesích je zákon o lesích. Na jeho základě jsou vlastníci lesů zavázáni dodržovat stanovené povinnosti a omezení při pěstební a těžební činnosti tak, aby bylo zajištěno zachování lesa, péče o les a obnova lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm (pozn. pokud jde o státní lesy, vztahují se práva a povinnosti vlastníka lesa podle lesního zákona na právnickou osobu, které je svěřeno nakládání s těmito lesy). Za tím účelem jsou zpracovávány rovněž tzv. lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy (obsahují mj. maximální celkovou výši těžeb a minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu). Všichni vlastníci lesů jsou zavázáni provádět obnovu a ochranu lesa a nahodilou těžbu dřeva, tyto činnosti si zajišťují sami nebo prostřednictvím lesnických společností a ostatních podnikatelů, kteří jsou schopni ve většině případů zajistit komplexní nabídku služeb a zároveň ve většině případů i sami se surovým dřevem obchodují nebo ho dále zpracovávají. Vzhledem k charakteru těchto služeb lze konstatovat, že za ně nelze nalézt adekvátní náhradu, jejímž prostřednictvím by bylo dosaženo zabezpečení příslušných hospodářských činností v lese.

Co se týče surového dřeva, používá se zejména jako vstupní surovina pro dřevozpracující průmysl (výroba pilařská, výroba dříví a překližkových výrobků, výroba stavebně truhlářská a tesařská apod.) a pro celulózpapírenský průmysl (výroba vlákniny, papíru, kartonu a lepenky a výroba zboží z papíru, kartonu a lepenky). Dřevozpracující průmysl zpracovává nejvíce jehličnatou a listnatou kulatinu. Naproti tomu celulózpapírenský průmysl spotřebovává na výrobu buničiny jehličnatou a listnatou vlákninu, jehličnaté štěpky a třísky. Kulatina a vláknina se liší zejména vzhledem k velikosti dřevních výřezů (vláknina – kratší výřezy, kulatina – delší výřezy). Vzhledem k předmětu správního řízení týkajícího se nákupu a prodeje dřeva bez ohledu na jeho další spotřebu a použití Úřad odhlédl od bližšího rozlišování jednotlivých typů dřevní hmoty surového dříví.

Úřad tedy po věcné stránce vymezil pro účely tohoto správního řízení následující relevantní trhy:

- **trh pěstební činnosti v lese;**
- **trh těžební činnosti v lese;**
- **trh surového dříví.**

Při vymezení relevantního trhu z hlediska věcného Úřad vycházel rovněž z předchozí rozhodovací praxe Úřadu v oblasti spojování soutěžitelů (viz zejména rozhodnutí č.j. S 8/01-321/01-OF, S 81/97-240 a S 51/97-240).

Geografický relevantní trh zahrnuje oblast, ve které jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Co se týče pěstební a

těžební činnosti v lese Úřad se dotázal v rámci svědeckých výpovědí smluvních partnerů zajišťujících na základě Smluv komplexní lesnické činnosti pro LČR, zda jsou schopni pokrýt poptávku v rámci celé České republiky nebo pouze na části území ČR (např. s ohledem na omezenou mobilitu personálu a lesnických strojů nutných k provozování této činnosti). Z většiny odpovědí vyplynulo, že soutěžitelé poskytující těžební a pěstební činnosti jsou schopni uspokojit poptávku po těchto činnostech v rámci více krajů nebo vykonávají lesnické činnosti na území celé České republiky (viz např. spis str. 1887, 1891, 1962 apod.). Pouze výjimečně někteří svědci uvedli, že společnosti, jejichž jsou zástupci, vykonávají svou činnost se zaměřením na určitou oblast (např. severní Morava – spis str. 1924, konkrétní okres – spis str. 1933). V tomto případě se jednalo pouze o méně významné soutěžitele poskytující pěstební a těžební činnosti v lese.

V případě trhu se surovým dřívím je prodej tohoto zboží realizován v rámci celé České republiky. Dopravní náklady ani možnosti distribuce zboží vzhledem k jeho specifikám, které by případně znesnadňovaly dlouhou přepravu, nejsou překážkou pro to, aby se kterýkoliv odběratel mohl obrátit na kteréhokoliv dodavatele dodávajícího surové dříví. Z těchto důvodů Úřad vymezil v případě trhu pěstební činnosti v lese, trhu těžební činnosti v lese i trhu se surovým dřívím relevantní geografický trh **územím celé České republiky**.

Po stránce **časové** jde o trhy **trvalé**, charakterizované pravidelně se opakujícími dodávkami v průběhu celého roku.

Postavení účastníka řízení na relevantním trhu

Podle ustanovení § 10 odst. 1 zákona má dominantní postavení na trhu soutěžitel nebo společně více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích. Podle odstavce 2 téhož ustanovení zákona Úřad posuzuje tržní sílu podle hodnotového vyjádření zjištěného objemu dodávek nebo nákupu na trhu daného zboží (tržní podíl) dosaženého soutěžitelem nebo soutěžiteli se společnou dominancí v období, které je zkoumáno podle tohoto zákona a podle dalších ukazatelů, zejména podle hospodářské a finanční síly soutěžitelů, právních nebo jiných překážek vstupu na trh pro další soutěžitele, stupně vertikální integrace soutěžitelů, struktury trhu a velikosti tržních podílů nejbližších konkurentů. Dle § 10 odst. 3 zákona nebude-li pomocí uvedených ukazatelů prokázán opak, má se za to, že dominantní postavení nezaujímá soutěžitel, který ve zkoumaném období dosáhl na trhu menší než 40 % tržní podíl.

Při definici pojmu dominantní postavení se vychází z rozhodovací praxe Evropské komise a Evropského soudního dvora (např. *United Brands - Case 27/76* nebo *NV Nederlandsche Banden Industrie Michelin v Commission of the European Communities – Case 322/81*), ze které vyplývá, že dominantní postavení podle čl. 82 Smlouvy ES má soutěžitel disponující v posuzovaném období na daném relevantním trhu takovou tržní silou, která mu dovoluje chovat se do značné míry nezávisle na ostatních soutěžitelích a/nebo spotřebitelích a tak omezovat efektivní soutěž. Dominantní postavení určitého subjektu samo o sobě nevyklučuje jistou (byť omezenou) míru soutěže, která již může na daném relevantním trhu existovat, ale umožňuje soutěžiteli disponujícím takovým postavením významně z něj profitovat, a pokud ne přímo stanovovat, alespoň do značné míry ovlivňovat podmínky, za kterých se soutěž na daném trhu rozvine. Přitom faktory nasvědčující existenci subjektu v dominantním postavení jsou obdobné jako v případě ust. § 10 zákona.

Pro vymezení postavení LČR na jednotlivých trzích je podstatná rozloha lesních pozemků, s nimiž mají LČR právo hospodařit. Pěstební a těžební činnosti jsou úzce vázány k lesním porostům, neboť je nelze vykonávat jinde než na lesních pozemcích. Rozloha lesních pozemků na území České republiky tak určuje rozsah nabídky a poptávky po těchto službách. Vzhledem k tomu, že objem těchto činností na lesních pozemcích jednotlivých vlastníků a ve státních lesích je významným způsobem legislativně regulována ze strany státu tak, aby byl zajištěn trvale obnovitelný stav lesa v České republice, je možno konstatovat, že ve vztahu k určité rozloze lesa je objem pěstební a těžební činnosti v jednotlivých letech obdobný a nevykazuje výrazné výkyvy. Stejně tak prodej surového dřeva se úzce pojí s rozlohou lesních pozemků, neboť je závislý na objemu vytěženého dříví.

Při zjišťování podílu účastníka řízení na relevantních trzích Úřad vycházel zejména ze statistických dat Českého statistického úřadu, MZe a Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů. Vzhledem k tomu, že v době vydání rozhodnutí nebyla ještě přístupna data za rok 2004, Úřad vyšel především z údajů za rok 2003.

Lesy v České republice lze z hlediska svého vlastnictví členit na lesy státní (spravované LČR, spravované podnikem Vojenské lesy a statky ČR, s.p., lesy národních parků apod.), lesy měst a obcí, lesy fyzických osob a ostatních majitelů (lesy lesních družstev a singulárních společností). Na území České republiky byla v roce 2003 rozloha lesních pozemků 2 644 168 ha, z toho státní lesy zaujímaly 1 627 776 ha, lesy měst a obcí 397 400 ha, lesy fyzických osob 560 463 ha a lesy ostatních majitelů 58 529 ha. Z hlediska vývoje rozlohy lesů za posledních pět let (tj. v období 1999-2003) došlo k mírnému nárůstu lesních pozemků o cca 0,3 % a zároveň k poklesu rozlohy státních lesů o cca 4 %. Rozloha lesů spravovaných LČR byla v roce 2003 1 378 000 ha, což představuje **52,1 %** celkové rozlohy lesů v ČR, což zároveň představuje cca 84,7 % všech státních lesů. Rozloha lesů měst a obcí představovala v roce 2003 15 % celkové rozlohy lesů ČR, rozloha lesů fyzických osob 21,3 % a rozloha lesů ostatních vlastníků cca 2,2 %. Přitom v letech 1999 – 2003 nedošlo k výraznějším výkyvům v těchto podílech (podíl LČR v roce 1999 byl **55,5 %**, v roce 2000 **54,3 %**, v roce 2001 **53,8 %** a v roce 2002 **52,6 %**). Z hlediska postavení ostatních vlastníků lesů a správců lesa však byl **výrazný odstup** ve vztahu k podílu LČR, když podíl Vojenských lesů a statků, s.p. dosáhl z hlediska rozlohy jím spravovaných lesů v roce 2003 pouze kolem 5 % (konkrétní údaj je obchodním tajemstvím) rozlohy lesů v ČR (v letech 1999-2003 byl podíl téměř konstantní), podíl největšího národního parku ČR NP Šumava dosáhl 1,9 % a podíly nejvýznamnějších vlastníků z řad měst, obcí a ostatních vlastníků byly jednotlivě hluboko pod jedním procentem. Lze tak konstatovat, že ačkoli byl podíl LČR na rozloze lesů v České republice pouze mírně nad 50 %, je tento podíl z hlediska značné rozdrobenosti ostatních vlastníků a správců lesa velmi významný.

Co se týká podílu LČR na pěstební a těžební činnosti je třeba konstatovat, že LČR působí zejména na poptávkové straně těchto relevantních trhů, téměř veškeré činnosti pro ně zajišťují soukromé společnosti a ostatní soukromí podnikatelé. Z hlediska rozlohy bylo v roce 2003 zalesněno v rámci **pěstební činnosti** v ČR 17 164 ha lesních pozemků, z toho LČR s **11 513 ha** dosáhly celkového podílu **67 %** (Vojenské lesy a statky, s.p. kolem 5 % a NP Šumava 1,2 %). Pouze cca 7 % pěstební činnosti si přitom zajišťovaly LČR samy prostřednictvím přímo řízených lesních závodů. V roce 2003 bylo v České republice **vytěženo** 15 139 933 m³ dřeva, z toho LČR s 7 435 000 m³ představovaly podíl **49,1 %** (Vojenské lesy a statky, s.p. kolem 5 % a NP Šumava 1,5 %). Z toho pouze cca 6 % zajišťovaly lesní závody LČR.

Z hlediska prodeje surového dřeva v ČR bylo celkem dodáno na trh ČR 12 242 000 m³ surového dřeva, z toho podíl LČR byl **58,4 %** (7 151 397 m³ surového dřeva), podíl Vojenských lesů a statků, s.p. byl pouze do 5 %.

Úřad vzhledem k výši podílu LČR ve vztahu k ostatním soutěžitelům na trhu konstatuje, že LČR zauímají na trhu pěstební činnosti a těžební činnosti v lese dominantní postavení na poptávkové straně trhu a rovněž zauímají dominantní postavení na trhu prodeje surového dřeva. Jejich postavení vychází zejména ze skutečnosti, že obhospodařují státní lesy, které představují nadpoloviční rozlohu veškerých lesů v ČR. Přitom je třeba uvést, že jejich podíl na trhu je relativně stabilní, neboť vzhledem k politice státu v lesním hospodářství dochází k převodům a přechodům vlastnického práva z ČR na ostatní vlastníky téměř výlučně v důsledku obnovy vlastnických vztahů a užívacích práv k pozemkům určeným k plnění funkcí lesa na základě restitučních zákonů. Dále Úřad odkazuje na skutečnost, že rozsah nabídky a poptávky je do značné míry omezen regulačními zásahy státu z hlediska politiky uplatňované v lesním hospodářství. LČR tak požívají relativní nezávislosti na ostatních soutěžitelích, neboť jejich postavení je do značné míry stabilizováno v důsledku státní politiky v ČR, kdy např. LČR nejsou výrazně ohroženy možnostmi vstupu dalších soutěžitelů na trh.

Vyjádření účastníka řízení

Dne 4.4.2005 Úřad obdržel vyjádření LČR k podkladům zaslaným smluvními partnery LČR ve věci újmy, která jim byla jednáním LČR způsobena. V tomto přípisu účastník řízení sděluje, že ačkoli většina smluvních partnerů uvedla, že jim žádná škoda nevznikla, někteří tvrdí vznik škod, eventuelně vyčíslují i jejich výši, proti čemuž se LČR ohrazují. K tomu LČR konstatují, že nenařizovaly zastavení prací v lese a smluvním partnerům dle tvrzení LČR mohly vzniknout pouze náklady na provedení inventury k polovině ledna 2005, které však musely být bagatelní. LČR proto žádají Úřad, aby k tvrzeným škodám přihlížel pouze tehdy, pokud by byly škody doloženy jak co do jejich vzniku, tak co do konkrétní výše. Dále LČR podotýkají, že řada smluvních partnerů je členem ČAPLH a jejich vztah k projednávané věci není neutrální. LČR se domnívají, že v důsledku medializace jednání LČR nemohlo dojít ani ke snížení důvěryhodnosti smluvních partnerů ve vztahu ke třetím osobám. Dále účastník řízení popisuje konkrétní postup LČR vůči Frenštátské lesní, a.s., Ing. Romanu Rajsnerovi, Lesní společnosti Královský Hvozd, a.s., Soliteře, a.s., Forest Svitavy, a.s., Lesnické společnosti s.r.o., Lesům Lukov, a.s., EKKOBBENĚ, spol. s r.o., GEODET A LES a.s. a Lesní společnosti Hradec Králové, a.s., co se týče údajného přerušení lesnických činností tvrzeného těmito smluvními partnery a navrhuje výsledky svědků (zejména ředitelů jednotlivých krajských inspektorátů LČR, lesních správců lesních správ LČR) k prokázání svých tvrzení.

Dne 8.4.2005 Úřad obdržel vyjádření účastníka řízení k podkladům pro rozhodnutí. Účastník řízení popisuje jednání o cenách dříví podle Smluv na rok 2005 a jednání o uzavření smluv na přechodné období od 1.1.2005 do 30.6.2005 u Smluv uzavřených na dobu určitou do 31.12.2004 a dovozuje, že v souvislosti s těmito jednáními se LČR nedopustily zneužití dominantního postavení. Dále se účastník řízení zabývá svým postupem ve vztahu ke smluvním partnerům v lednu 2005, kdy účastník řízení konstatoval neplatnost Smluv a navrhoval smluvním partnerům navázání nových vztahů na přechodné období. V této souvislosti účastník řízení uvádí, že toto jednání přesahuje rámec správního řízení vedeného Úřadem, jak byl Úřadem vymezen, neboť účastník řízení Smlouvy neukončoval, ale na základě jejich posouzení konstatoval jejich neplatnost, která nastala ex tunc. Účastník řízení

v lednu 2005 neučinil žádný právní úkon směřující k ukončení Smluv ani nikdy nepožadoval faktické ukončení prací v lese. Naopak jednal se smluvními partnery o uzavření smluv na období prvního pololetí roku 2005 a pokračoval v administraci vyhlášených výběrových řízení, což nelze považovat za jednání o ukončení smluvních vztahů.

Účastník řízení dále uvádí, že jednorozční výpovědní lhůta Smluv na dobu neurčitou je přiměřená pro adaptaci smluvních partnerů na nové podmínky, a proto vypovězení Smluv v prosinci 2004 není zneužitím dominantního postavení ze strany LČR. Dále účastník řízení shrnuje důvody, které ho vedly k prohlášení Smluv za neplatné (tzn. právní vady Smluv) a které odůvodňují neplatnost Smluv jako celku a v této souvislosti zejména zdůrazňuje, že při posuzování neplatnosti právního úkonu nelze brát do úvahy eventuální budoucí dohodu stran o náhradě závadných ustanovení jinými. Dále účastník řízení uvádí, že do 1.7.2005 nehodlal měnit strukturu smluvních partnerů ani rozsah jejich činnosti, a proto mohla vzniknout nejistota pouze ohledně toho, zda a v jakém rozsahu smluvní partneři uspějí v chystaných výběrových řízeních, nikoli zda i po polovině ledna 2005 budou vykonávat činnosti pro LČR v dohodnutém rozsahu. Účastník řízení zároveň zdůrazňuje, že smlouvy, které byly ze strany LČR nabídnuty na přechodné období, neobsahovaly žádná protisoutěžní ustanovení, což potvrdil rovněž Úřad. Přitom smluvní partneři byli vesměs s novou koncepcí smluv podrobně seznámeni a tato koncepce zároveň nepoškozovala smluvní partnery po obchodní stránce, neboť prostřednictvím smluv by nedošlo k podstatnému zásahu do faktických činností a došlo by pouze k narovnání dosavadních právních vztahů a vyjasnění finančních toků mezi LČR a smluvními partnery. To se mj. potvrzuje i faktickým naplňováním smluv uzavřených na přechodné období od 1.1.2005 – 30.6.2005. Konečným cílem LČR bylo napravení dosavadních pochybení, odstranění rizik a nastavení rovných, transparentních a nediskriminačních pravidel s tím, že musí být zajištěno plnění závazků LČR vůči odběratelům dříví.

Účastník řízení dále uvádí, že okolnosti smluvních vztahů LČR a smluvních partnerů v lednu 2005 byly takové, že neumožňovaly zachování neměnného stavu např. po dobu několika dalších měsíců, neboť LČR nemohly zvyšovat rizika spojená s uplatňováním nežádoucího institutu zpětného odkupu a zároveň nemohly s péčí řádného hospodáře pokračovat v plnění Smluv, u nichž existovaly důvody k pochybnostem o jejich platnosti. Období druhé poloviny ledna 2005 LČR proto navrhly překlenout formou tzv. objednávkového systému, jenž nepřinášel podstatné posuny oproti dosavadnímu systému zadávacích listů. Dále měli mít smluvní partneři prostřednictvím smluv na přechodné období garantováno pokračování v činnosti pro LČR po dobu téměř 6 měsíců. Přitom se účastník řízení domnívá, že vzhledem k okolnostem případu je tato lhůta dostatečnou na přizpůsobení se nastalé situaci (v této souvislosti LČR poukazují na rozhodnutí Úřadu č.j. S 118/99-763/00-240 ve věci Wrigley, s.r.o. a č.j. R 35/97 a R 36/97 ve věci Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s. a Plzeňský Prazdroj, a.s.). Účastník řízení se vzhledem k uvedeným skutečnostem domnívá, že svým postupem vůči smluvním partnerům ani v souvislosti s vypovězením Smluv v prosinci 2004, ani v souvislosti s navržením objednávkového systému a smluv na přechodné období nezneužil své dominantní postavení. Ke svému vyjádření k újmě způsobené smluvním partnerům jednáním LČR účastník řízení doplnil, že případné snížení dodávek dříví nastalo navzdory postupu LČR, když někteří smluvní partneři dle LČR zneužili snahu LČR o nápravu vzniklého stavu a neplnili řádně ani původní Smlouvy, ani objednávky.

Obdobně i v případě postupu LČR ve vztahu k HLDS v lednu 2005 se účastník řízení domnívá, že tato otázka přesahuje rámec správního řízení vedeného Úřadem, jak byl Úřadem

vymezen v oznámení o zahájení řízení a jeho rozšíření, neboť účastník řízení Smlouvu o službách a zajištění obchodu neukončoval, ale pouze konstatoval její neplatnost, která nastala ex tunc. Přitom výpověď Smlouvy o službách a zajištění obchodu předal účastník řízení HLDS již v červnu 2004. Dále účastník řízení k postupu vůči HLDS uvedl, že klíčovým východiskem pro postup LČR ve vztahu k HLDS byla snaha o odstranění nežádoucího institutu zpětného odkupu, který byl účastníkem řízení, Úřadem i NKÚ shledán jako závadný. Přestože LČR dospěly k závěru, že Smlouva o službách a zajištění obchodu není platným právním úkonem, měly zájem řešit problém formou dohody s HLDS, což projevily v dopise ze dne 11.1.2005 a na jednání konaném dne 19.1.2005. Dále LČR konstatují, že pokud LČR chtějí opustit systém zpětného odkupu, nemohou podle svého názoru pokračovat v plnění Smlouvy o službách a zajištění obchodu, a proto LČR postupovaly prakticky jediným možným způsobem. LČR se proto domnívají, že při postupu vůči HLDS nijak nezneužily dominantní postavení.

LČR poukazují na to, že na základě důkazů provedených v řízení lze dovozovat, že LČR patrně představují dominantního soutěžitele na trhu výroby dříví, byť je jejich podíl na těžbě menšinový a LČR vůbec nepůsobí na trhu zpracování dříví. LČR nemají dominantní postavení na trhu dodávek dříví konečným odběratelům, když podstatnou část dříví dodávají smluvním partnerům, kteří ho prodávají ve vlastní režii. Vzhledem k tomu, že LČR působí primárně na trhu České republiky, mají LČR pochybnosti o tom, zda jejich jednání ovlivnilo obchod mezi členskými státy a zda lze tudíž vůbec aplikovat ustanovení čl. 82 Smlouvy ES.

Účastník řízení dále žádá Úřad, aby přihlédl ke specifickému postavení LČR jakožto státního podniku, který je povinen kontinuálně zajišťovat plnění řady povinností vyplývajících ze zákona o lesích. Přitom jsou LČR v zásadních ohledech řízeny státem, když bez souhlasu své dozorčí rady mj. nesmějí měnit systém a zásady smluvních vztahů při zajišťování lesnických činností a obchodní politiky s lesnickými produkty. Současně jsou LČR vázány jako státní podnik plně závěry z kontroly NKÚ. Zjištění učiněné NKÚ představovalo pro LČR navíc potenciální riziko i z hlediska možného napadení postupu LČR jakožto poskytování státní pomoci ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy ES. Úřad by proto měl dle LČR přihlédnout ke skutečnosti, že náprava závadného stavu, o niž usilovaly LČR v lednu 2005, nikdy nemohla spočívat v uzavření nových smluv, které by odpovídaly dosavadním s tím rozdílem, že by pouze byla vypuštěna zakázaná ustanovení (popř. že by se postupovalo na základě dosavadních smluv – bez ohledu na pochybnosti o jejich platnosti – a zakázaná ustanovení by se nenaplnovala). Takový postup by neodpovídal závazným závěrům NKÚ, neodpovídal by dalším důvodům pro nápravu dosavadního stavu a poškozoval by LČR jako subjekt hospodařící s majetkem státu.

Účastník řízení dále navrhuje Úřadu, aby pro případ, že by v nějakém ohledu přes shora uvedené skutečnosti shledal zneužití dominantního postavení účastníkem řízení, uložil svým rozhodnutím, aby účastník řízení splnil opatření, která navrhuje, jakožto dostatečná pro ochranu hospodářské soutěže a odstranění závadného stavu. V této souvislosti účastník řízení žádá, aby Úřad přihlédl k tomu, že výhrady Úřadu mohl *de facto* zjistit pouze z usnesení o vydání předběžného opatření a z otázek kladených Úřadem jednotlivým svědkům, a dále k tomu, že v průběhu řízení došlo k rozšíření předmětu řízení. Ačkoli LČR zvažovaly podání návrhu dle § 11 odst. 3 zákona bezprostředně po zahájení správního řízení, nebyly v daném okamžiku schopny konkretizovat výhrady Úřadu a návrhy možných opatření. Navíc postoj Úřadu k budoucí koncepci navržené LČR se účastník řízení od Úřadu dozvěděl až z rozhodnutí o zrušení předběžného opatření. Z těchto důvodů podává účastník řízení návrh opatření až v této fázi řízení.

Účastník řízení má na základě dosavadního průběhu za prokázané, že jeho jednání nemělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže, neboť nemělo žádné zásadní negativní vlivy na soutěžitele, ani nedošlo k žádným negativním strukturálním změnám. Vzhledem k tomu, že účastník řízení vycházel ze snahy napravit nežádoucí stav založený uplatňováním institutu zpětného odkupu a vyhovět nálezu NKÚ, nebyl veden úmyslem narušit hospodářskou soutěž. LČR podotýkají, že nastalé situace nevyužily k tomu, aby posílily své tržní postavení.

LČR navrhují závazek, že umožní smluvním partnerům, s nimiž měly uzavřeny Smlouvy na období přesahující 31.12.2004, pokračování ve smluvní spolupráci po přechodné období až do okamžiku, než by měly nabýt účinnosti smlouvy uzavřené ve výběrových řízeních; tato spolupráce by po smluvní stránce odpovídala již uzavíraným smlouvám v rámci tzv. nabídkových řízení (smlouvy na přechodné období). Výběrová řízení by měla být vyhlášena v roce 2005 tak, aby smlouvy uzavřené na jejich základě nabyly účinnosti k 1.1.2006. **Pokud jde o Smlouvy, které nebyly ukončeny k 31.12.2005 (typicky s ohledem na faktické doručení výpovědi po 31.12.2004), LČR umožní smluvnímu partnerovi vykonávat činnost na základě smluv na přechodné období po celou dobu předpokládaného trvání Smlouvy (např. do uplynutí výpovědní doby), nepodaří-li se přechodné období zkrátit vzájemnou dohodou. Výběr všech smluvních partnerů na komplexní dodávku prací v pěstební a těžební činnosti by měl být proveden důsledně na základě transparentních a nediskriminačních výběrových řízení, jejichž principy již byly projednány s Úřadem. LČR by již v budoucnu neměly uzavírat žádné nové smlouvy zahrnující institut zpětného odkupu.**

LČR by se současně zavázaly uplatňovat nediskriminační přístup ke smluvním partnerům, včetně toho, že nebudou diskriminovat některé smluvní partnery z důvodu, že tito v lednu 2005 nepřistoupili na uplatnění objednávkového systému a uzavření smluv na přechodné období. Pokud by to Úřad shledal z hlediska ochrany hospodářské soutěže jako účelné, **LČR jsou připraveny jednat o přijetí opatření, na jehož základě by LČR ... (obchodní tajemství).**

Účastník řízení dále žádá, aby Úřad přihlédl ke skutečnosti, že řádně spolupracoval s Úřadem (např. při poskytování vyžádaných informací), a zavazuje se průběžně informovat Úřad o opatřeních podniknutých k nápravě, a to i v případě zastavení řízení. Účastník řízení dále konstatuje, že mu nebylo umožněno nahlédnout do celého správního spisu s odvoláním na obchodní tajemství třetích osob, proto se k nim nevyjadřuje. Pokud bude Úřad při svém rozhodování z těchto údajů vycházet, požaduje účastník řízení, aby byla respektována jeho práva založená platnou právní úpravou a aby mu byla nejprve poskytnuta možnost se k nim vyjádřit.

Vyjádření Úřadu

K námitce účastníka řízení ohledně újmy vzniklé smluvním partnerům jednáním LČR Úřad uvádí, že není pravdivé tvrzení účastníka řízení, že většina smluvních partnerů uvedla, že jim žádná újma nevznikla, když naopak výrazně vyšší počet Úřadem oslovených smluvních partnerů uvedl, že v důsledku jednání LČR jim vznikla újma, popř. že došlo k přerušení lesnických činností na některých SÚJ (viz výše). Skutečnost, že LČR nenařizovaly zastavení prací v lese, ještě neznamená, že k přerušením těchto prací u žádného smluvního partnera nedošlo. Jak smluvní partneři sami uvedli, k přerušení lesnických činností

v mnoha případech došlo v důsledku nejistoty o budoucím smluvním vztahu s LČR. Úřad dále uvádí, že existenci negativních dopadů jednání LČR na smluvní partnery prokazují rovněž vyjádření některých významných odběratelů a zpracovatelů dřeva, kteří potvrdili, že jejich dodavatelé dřeva (tj. smluvní partneři LČR) v důsledku nejistoty o smluvním vztahu s LČR snížili obvyklé množství dodávek surového dřeva. Vzhledem k tomu, že ke specifikaci újmy způsobené ze strany LČR se vyjádřilo více smluvních partnerů (a to nejen členů ČAPLH) a mnozí zároveň uváděli obdobné negativní dopady na jejich postavení na trhu (snížení důvěryhodnosti vůči svým odběratelům, zhoršení investiční politiky, snížení těžby a dodávek surového dřeva apod.), Úřad má za to, že způsobení újmy smluvním partnerům jednáním LČR bylo dostatečně prokázáno, a není proto dle Úřadu třeba provádět další dokazování dle návrhu účastníka řízení. Zároveň Úřad konstatuje, že se nezabýval konkrétním vyčíslením ekonomické škody vzniklé smluvním partnerům LČR, neboť pojem újmy dle zákona nezahrnuje pouze materiální škodu a nelze ho proto redukovat jen na její finanční vyjádření.

K vyjádření LČR k jednání o cenách dříví dle Smluv na rok 2005 Úřad uvádí, že tato jednání nebyla předmětem správního řízení. Co se týče jednání o uzavření smluv na přechodné období od 1.1.2005 do 30.6.2005 na SÚJ, kde skončila platnost Smluv k 31.12.2004, Úřad odkazuje na rozhodnutí v části Právní posouzení jednání účastníka řízení. K námitce účastníka řízení, že prohlášení neplatnosti Smluv účastníkem řízení a jeho další postup vůči smluvním partnerům přesahuje předmět správního řízení, jak ho vymezil Úřad v oznámení o zahájení správního řízení, Úřad uvádí, že jednání LČR, v němž spatřoval možné narušení hospodářské soutěže, vymezil v oznámení o zahájení řízení jako zneužití dominantního postavení účastníka řízení LČR při jednání v závěru roku 2004 a začátku roku 2005 o ukončení smluvních vztahů založených Smlouvami. K tomu Úřad dále uvádí, že do doby prohlášení neplatnosti Smluv ze strany LČR probíhala plnění Smluv standardním způsobem jak ze strany smluvních partnerů, tak ze strany LČR (o tom svědčí mj. probíhající jednání na konci roku 2004 a počátku roku 2005 o uzavírání dodatků ke Smlouvám a o cenách na rok 2005). I v případě, že by Smlouvy byly neplatné jako celek ex tunc, je třeba konstatovat, že o ukončení faktického plnění smluvního vztahu na základě Smluv bylo mezi LČR a smluvními partnery jednáno až v souvislosti s prohlášením LČR o neplatnosti Smluv. Od tohoto okamžiku LČR rovněž požadovaly přechod na nový smluvní vztah, který by již nebyl založen na Smlouvách (tj. přechod na objednávkový systém a uzavření nových smluv), a to i přesto, že ukončení výkonu prací v lese LČR nepožadovaly. Úřad má proto za to, že jednání LČR vůči smluvním partnerům v souvislosti s prohlášením neplatnosti Smluv plně spadá pod předmět řízení, jak jej vymezil Úřad v oznámení o zahájení správního řízení. K délce výpovědní lhůty ze Smluv Úřad konstatuje, že posuzováním její přiměřenosti se v rámci správního řízení nezabýval, neboť tato skutečnost nebyla předmětem řízení.

K námitce účastníka řízení, že smluvní partneři nebyli uvedeni do stavu nejistoty ohledně dalšího trvání smluvního vztahu s LČR a k námitce o jejich dostatečném obeznámení s novou koncepcí smluvních vztahů Úřad odkazuje na rozhodnutí v části Právní posouzení jednání účastníka řízení. K námitce účastníka řízení, že prostřednictvím nových smluv by nedošlo k podstatnému zásahu do faktických činností, což se projevuje i faktickým naplňováním smluv uzavřených na přechodné období od 1.1.2005 – 30.6.2005, Úřad uvádí, že v rámci svědeckých výpovědí někteří zástupci smluvních partnerů uvedli, že oproti podmínkám obsaženým ve Smlouvách jsou současné obchodní podmínky dle nových smluv pro smluvní partnery nevýhodné. K tomu Úřad odkazuje např. na svědeckou výpověď p. Vaněčka, který uvedl, že ve smlouvě na přechodné období jsou podnikatelské podmínky horší a že ačkoli je poměr vytěženého surového dřeva, který zůstává ve vlastnictví LČR a který je

určen pro nákup Unilesem, stejný, změnila se jeho sortimentní skladba v tom smyslu, že dřevo lepší kvality získávají LČR (spis str. 2431). Zhoršení sortimentní skladby nakupovaného dřeva uvedl např. rovněž svědek Smrčka (spis str. 2456) a Machač (spis str. 2808). Dále Úřad odkazuje např. na sdělení p. Kasla, který uvedl, že návrh smlouvy na dobu přechodnou, která měla nahradit dle LČR neplatnou Smlouvu, byl něco jiného než stávající Smlouva, a dle svědka se jednalo o pokus LČR vnutit jim jiný smluvní vztah. K tvrzení účastníka řízení, že okolnosti smluvních vztahů LČR a smluvních partnerů v lednu 2005 neumožňovaly zachování neměnného stavu např. po dobu několika dalších měsíců, Úřad odkazuje na své vyjádření v rozhodnutí v části Právní posouzení jednání účastníka řízení.

Úřad obdobně jako v případě jednání LČR vůči smluvním partnerům v důsledku prohlášení LČR o neplatnosti Smluv konstatuje, že i jednání LČR vůči HLDS v souvislosti s prohlášením Smlouvy o službách a zajištění obchodu za neplatnou nepřesahuje předmět správního řízení, neboť rovněž v daném případě o ukončení smluvního vztahu mezi HLDS a LČR v důsledku neplatnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu byla HLDS informována až prostřednictvím sdělení LČR ze dne 11.1.2005. K účastníkem řízení tvrzené objektivní nemožnosti jednat ve vztahu k HLDS jiným způsobem Úřad odkazuje na rozhodnutí v části Právní posouzení jednání účastníka řízení.

K postavení LČR na relevantních trzích Úřad uvádí, že v rozhodnutí konstatoval, že LČR mají dominantní postavení na poptávkové straně trhu těžební činnosti v lese, není proto rozhodující, že jejich podíl na těžbě dřeva vlastními lesními závody je menšinový. Úřad dále uvádí, že LČR sice samy surové dřevo nezpracovávají, ale působí jako dodavatel surového dřeva, působí tedy na trhu surového dřeva bez ohledu na to, zda jejich odběratelé dřevo přímo zpracovávají nebo dále prodávají. K námitce LČR, že jejich jednání zřejmě neovlivnilo obchod mezi členskými státy ES Úřad odkazuje na rozhodnutí v části Dopad na obchod mezi členskými státy ES.

Úřad dále uvádí, že se LČR nemohou odvolávat na skutečnost, že jsou státním podnikem a jejich obchodní politika je ovlivňována jejich dozorcí radou. Úřad nijak nezpochybňuje povinnost LČR respektovat závěry NKÚ, zároveň je však třeba konstatovat, že při nápravě závadného stavu si LČR nemohou počínat tak, aby porušovaly obecně závazné právní předpisy. Konkrétní způsob přechodu na novou koncepci smluvních vztahů byl přitom plně na volbě LČR. K účastníkem řízení navrženým opatřením ve smyslu § 11 odst. 3 zákona Úřad odkazuje na rozhodnutí v části Právní posouzení jednání účastníka řízení (Posouzení navržených opatření).

Právní posouzení jednání účastníka řízení

Podle § 1 zákona je účelem tohoto zákona ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb (dále jen „zboží“) proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení, nebo ohrožení (dále jen „narušení“) dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení soutěžitelů, nebo spojením soutěžitelů.

Zákon v § 11 odst. 1 stanoví, že zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů je zakázáno. Není tedy zakázána existence dominantního postavení soutěžitele jako takového, ale až jednání naplňující pojmové znaky skutkové podstaty zneužití tohoto postavení.

Autonomie vůle soutěžitele nacházejícího se v dominantním (popř. monopolním) postavení na relevantním trhu je do značné míry omezena v porovnání se soutěžiteli, kteří toto

postavení na trhu nemají, a proto soutěžitel v dominantním postavení musí regulovat své obchodní chování tak, aby svým jednáním nenarušil hospodářskou soutěž a nezpůsobil újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům.

Dne 1. května 2004 nabylo účinnosti Nařízení Rady č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy ES (dále jen „nařízení“), které upravuje způsob aplikace čl. 81 a 82 Smlouvy ES a přenáší povinnost aplikovat tyto články na národní soutěžní úřady členských států Evropského společenství. Čl. 3 nařízení stanoví případy povinné aplikace čl. 81 a 82 Smlouvy ES a zároveň umožňuje souběžnou aplikaci národní legislativy na ochranu hospodářské soutěže. Ustanovení § 2 zákona č. 340/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), a některé další zákony, říká, že tento zákon rovněž upravuje postup při aplikaci článků 81 a 82 Smlouvy ES orgány České republiky a některé otázky jejich součinnosti s Evropskou komisí a s orgány ostatních členských států při postupu podle nařízení. Tímto zákonem je národním soutěžním úřadem pro Českou republiku určen Úřad, který je tak oprávněn podle ustanovení § 20a zákona aplikovat články 81 a 82 Smlouvy ES v jednotlivých případech, pokud by jednání soutěžitelů mohlo mít vliv na obchod mezi členskými státy ve smyslu těchto článků. Podle ustanovení § 21a zákona v případě, že Úřad zahájí řízení o porušení článku 81 nebo 82 Smlouvy ES, postupuje při provádění šetření podle ustanovení § 21 odst. 5 až 9 zákona a při rozhodování podle ustanovení § 7 a § 11 odst. 2 až 6 zákona.

Článek 82 Smlouvy ES konstatuje, že se společným trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na společném trhu nebo jeho podstatné části. Jak vyplývá z „*Oznámení Komise – Pravidla pro Pojem dopad na obchod mezi členskými státy obsažený v člancích 81 a 82 Smlouvy*“, články 81 a 82 Smlouvy ES jsou aplikovatelné na takové jednání, které může ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropského společenství, přičemž obsah a působnost pojmu dopad na obchod mezi členskými státy při interpretaci článků 81 a 82 již podstatně vymezily soudy Společenství. V případě aplikace článku 82 se tedy musí jednat o zneužití dominantního postavení, které musí ovlivňovat obchod mezi členskými státy. To však neznamená, že každý prvek chování dominantního soutěžitele musí být posuzován jednotlivě, neboť jednání, které tvoří část celkové strategie dominantního soutěžitele, musí být posuzováno z hlediska jeho celkového dopadu. V případě, že dominantní soutěžitel uskutečňuje rozličné praktiky za účelem dosažení stejného cíle (například praktiky, které mají za cíl vyloučení konkurentů nebo uzavření trhu pro konkurenty), je pro aplikaci článku 82 na všechny praktiky tvořící část této celkové strategie dostatečné, aby alespoň jedna z nich byla způsobilá ovlivnit obchod mezi členskými státy¹.

Judikatura Evropské komise a Evropského soudního dvora při posuzování dominantního postavení důsledně rozlišuje mezi samotnou existencí dominantního postavení na relevantním trhu, které nemá protisoutěžní nebo protiprávní charakter, a to zejména v situaci, kdy bylo toto postavení dosaženo v řádném konkurenčním boji, a mezi zneužíváním dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů a spotřebitelů, které má charakter porušení čl. 82 Smlouvy ES. Standard požadavků, jenž jsou na takového soutěžitele kladeny, je tedy nutně vyšší, což je dáno důrazem na tvorbu, zachování a ochranu zdravého soutěžního prostředí. Podobně z praxe orgánů Evropských společenství např. rozhodnutí ECJ, případ č. 322/81 NV *Nederlandsche Banden Industrie Michelin v Commission of the European*

¹ Viz například případ 85/76, *Hoffmann-La Roche (1979) ECR str. 461, odstavec 126.*

Communities, cit.: „Zjištění, že je podnik v dominantním postavení, není samo o sobě rekriminací, ale znamená, že, bez ohledu na důvody tohoto postavení, má tento podnik zvláštní odpovědnost v tom, aby svým chováním nenarušil transparentnost soutěže na společném trhu.“.

Ze znění článků 81 a 82 Smlouvy ES a z judikatury soudů Společenství vyplývá, že při aplikaci kritéria dopadu na obchod mezi členskými státy musí být posuzovány zejména tři prvky:

- (a) pojem „obchod mezi členskými státy“, který zahrnuje všechny přeshraniční ekonomické aktivity včetně založení podniku² nebo případy, kdy je ovlivněna soutěžní struktura trhu v rámci Společenství díky praktice, jejímž cílem je vyloučení nebo hrozba vyloučení konkurenta působícího v rámci Společenství. Aplikace tohoto kritéria je nezávislá na definici relevantního geografického trhu a obchod mezi členskými státy může být rovněž ovlivněn v případech, kdy je relevantní trh národní nebo menší než národní.
- (b) pojem „může ovlivnit“ znamená, že s dostatečným stupněm pravděpodobnosti lze dovést, že dohoda nebo praktika může mít vliv, přímý nebo nepřímý, existující nebo potenciální, na průběh obchodu mezi členskými státy³, případně zda posuzované jednání ovlivňuje soutěžní strukturu nebo nikoliv.
- (c) pojem „znatelnosti“ závisí zejména na okolnostech každého jednotlivého případu, na povaze dohody a praktiky, výrobků a na postavení příslušných soutěžitelů na trhu. Čím silnější je postavení soutěžitele na relevantním trhu, tím je pravděpodobnější, že dohoda nebo praktika, která je způsobilá ovlivnit obchod mezi členskými státy, tak může učinit znatelným způsobem⁴.

Čl. 5 nařízení stanovuje pravomoci orgánů pro hospodářskou soutěž členských států, kde se uvádí, že tyto mají pravomoc používat články 81 a 82 Smlouvy v jednotlivých případech. Za tímto účelem mohou z vlastního podnětu nebo na základě stížnosti přijímat mj. rozhodnutí o přijetí závazků. Obdobné ustanovení obsahuje § 20a odst. 1 zákona. Komunitárnímu pojmu „závazek“ pak odpovídá pojem „opatření“ ve smyslu § 11 odst. 3 až 6 zákona. Podle § 11 odst. 3 zákona může Úřad v řízení, kde došlo k zneužití dominantního postavení, uložit, aby účastníci splnili opatření, která společně navrhli, jsou-li dostatečná pro ochranu hospodářské soutěže a odstraní-li se jejich splněním závadný stav. Jestliže Úřad neshledá taková opatření dostatečnými, důvody písemně sdělí soutěžitelům a pokračuje v řízení; jinak uloží splnění těchto opatření a řízení zastaví. Na základě § 11 odst. 4 zákona mohou účastníci řízení písemně navrhnout Úřadu opatření nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy jim Úřad doručil výhrady k jejich jednání; k pozdějšímu podání nebo změnám navržených opatření přihlédne Úřad jen v případech hodných zvláštního zřetele. Účastníci řízení jsou svým návrhem vázáni vůči Úřadu i mezi sebou navzájem, popřípadě vůči třetím osobám, a od podání návrhu do rozhodnutí Úřadu podle odstavce 3 nesmějí postupovat způsobem, který je předmětem výhrad Úřadu. Dle § 11 odst. 5 zákona Úřad nemůže vydat rozhodnutí podle

² Viz případy 172/80, *Züchner*, (1981) ECR, str. 201, odstavec 18; C-309/99. *Wouters*, (2002) ECR I-1577, odstavec 95; případ C-475/99, *Ambulanz Glöckner*, (2001) ECR I-8089, odstavec 49; spojené případy C-215/96 a 216/96, *Bangasco*, (1999) ECR I-135, odstavec 51; případ C-55/96, *Job Centre*, (1997) ECR I-7119, odstavec 37; a případ C-41/90, *Höfner a Elser*, (1991) ECR I-1979, odstavec 33.

³ Viz např. rozsudek v případě *Züchner* uvedený v poznámce pod čarou 10; případ 319/82, *Kerpen & Kerpen* (1983) ECR 4173, spojené případy 240/82 a ostatní, *Stichting Sigarettenindustrie*, (1985) ECR, str. 3831, odstavec 48, a spojené případy T-25/95 a ostatní, *Cimenteries CBR*, (2000) ECR II-491, odstavec 3930.

⁴ Viz odstavec 138 rozsudku v případě *BPB Industries and British Gypsum*.

odstavce 3, jestliže zneužití dominantního postavení mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže.

Úřad dospěl k závěru, že LČR mají potřebnou tržní sílu, která jim umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích, jsou tedy soutěžitelem v dominantním postavení na relevantních trzích.

Dále se Úřad zaměřil na to, zda jednáním LČR směřujícím k ukončení smluvních vztahů se smluvními partnery na základě Smluv a smluvního vztahu s HLDS na základě Smlouvy o službách a zajištění obchodu došlo k narušení hospodářské soutěže.

Z informací obdržených v rámci správního řízení vyplynulo, že LČR mají se svými smluvními partnery uzavřeny smluvní vztahy především na dlouhodobé bázi a vycházejí z komplexního zajištění lesnických činností, součástí těchto vztahů je rovněž nákup a prodej dřeva. Nákup a prodej dřeva pro LČR zajišťuje dlouhodobě společnost HLDS na základě Smlouvy o službách a zajištění obchodu, a to vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Smlouvy, na jejichž základě jsou prováděny komplexní lesnické činnosti, většinou předpokládají délku trvání minimálně jeden rok, což vyplývá jednak z délky trvání Smluv a jednak např. z výpovědi svědka Radomíra Havlásk, který uvedl, že v případě komplexních činností se smlouvy s vlastníky lesa uzavírají na delší dobu než jeden rok. Délka trvání smluv tak umožňuje plánování investic do technického a personálního vybavení pro výkon lesnických činností, stejně tak plnění navazujících smluv s odběrateli dříví, které bývají obvykle minimálně čtvrtletní. Vzhledem k tomu, že LČR spravují přes 50 % lesní plochy v ČR a ostatní vlastníci a správci lesů v ČR představující poptávku po pěstební a těžební činnosti v lese jsou výrazně rozdrobeni, je pro poskytovatele pěstebních a těžebních činností velmi obtížné uplatnit příslušné objemy jimi dodávaných prací u jiného odběratele, případně odběratelů v krátkém čase. Tuto skutečnost pak podtrhuje existence dlouhodobějších komplexních smluv na zajištění lesnických činností, která neumožňuje ani odběratelům těchto služeb dostatečně flexibilně reagovat na změny nabídky služeb v čase. Smluvní partneři jsou tak relativně značně existenčně závislí na LČR. Vzhledem k tomu, že zhruba $\frac{3}{4}$ celkového objemu surového dřeva obchodovaného společností HLDS pochází z dodávek prostřednictvím zpětných odkupů, lze konstatovat, že ani tato společnost není schopna se v krátkém časovém období přizpůsobit výpadku dodávek dřeva od smluvních partnerů LČR a zajistit si tyto objemy jiným způsobem v takovém rozsahu.

V řízení bylo prokázáno, že LČR informovaly dopisem ze dne 12.1.2005 své smluvní partnery, že Smlouvy jsou neplatné jako celek a mezi LČR a smluvními partnery neexistuje smluvní vztah. Tímto prohlášením LČR uvedly své smluvní partnery do značné nejistoty ohledně jejich podnikatelské činnosti v lese. Přitom v dopise je pouze obecným způsobem deklarováno, z jakého důvodu LČR tuto neplatnost dovozují. Smluvním partnerům nebyly v dopise zpřístupněny závěry Úřadu, z nichž LČR neplatnost Smluv dovozují tak, aby smluvní partneři mohli vyhodnotit důvody uváděné ze strany LČR. K tomu Úřad odkazuje na některé svědecké výpovědi a listinné podklady jimi předložené, z nichž vyplývá, že smluvní partneři požadovali předložení stanoviska Úřadu, o něž LČR opíraly své tvrzení (např. svědek Konopík, Šulc). Tuto skutečnost potvrdil rovněž ředitel KI Brno, který uvedl, že smluvní partneři požadovali na jednáních zejména poskytnutí právního rozboru, resp. příslušného stanoviska Úřadu. K tomu je třeba podotknout, že stanovisko Úřadu bylo LČR zasláno dopisem Úřadu ze dne 21.12.2004 (doručeno dne 27.12.2004), přitom první informaci smluvním partnerům o provádění právního rozboru Smluv na základě stanoviska Úřadu, zaslaly LČR až 7.1.2005 a ke konečnému vyhodnocení situace došlo až dne 10.1.2005 na

poradě vedení LČR, kde byl projednán časový harmonogram pro přechodné období, a následně sdělen zaměstnancům LČR dne 12.1.2005. Z toho vyplývá, že ačkoli LČR byly podrobně obeznámeny se stanoviskem Úřadu a o možné neplatnosti některých ustanovení Smluv a Smlouvy o službách a zajištění obchodu věděly již z předchozích právních rozborů, které pro ně byly zpracovány, konečné právní zhodnocení platnosti těchto smluv vyžadovalo téměř 14 dní.

V dopise ze dne 12.1.2005 LČR rovněž sdělily svým smluvním partnerům svůj budoucí postup ve smluvních vztazích s nimi, tzn. přechod na objednávkový systém a následné uzavření smluv na přechodné období. Přitom původní předpoklad přechodu na objednávkový systém byl dle pokynů vedení LČR od 14.1.2005 (následně byl termín posunut na cca 17.1.2005). V této souvislosti byli smluvní partneři **v podstatě bezprostředně po obdržení dopisu LČR ze dne 12.1.2005 vyzváni příslušnými krajskými inspektoráty LČR k ukončení lesnických činností na základě Smluv a provedení jejich inventury.** Rovněž svědek Svoboda (ředitel KI Brno) potvrdil, že situace vyžadovala okamžité řešení, neboť termín do zahájení objednávkového systému byl cca 2 – 4 dny. Následně probíhala se smluvními partnery jednání na příslušných krajských inspektorátech, došlo k přerušení cenových jednání pro rok 2005 a po smluvních partnerech bylo požadováno uzavření nových smluv na zajištění komplexních lesnických činností. Ačkoli svědek Svoboda uvedl, že na jednáních na KI Brno od 13.1.2005 byly předány rovněž návrhy smluv, a svědek Říčař sdělil, že návrhy byly smluvním partnerům za KI Liberec předloženy v období 13.1.-14.1.2005, většina svědků potvrdila, že návrhy smluv jim byly předány později, případně nebyly kompletní. K tomu Úřad odkazuje např. na svědeckou výpověď p. Šulce, který uvedl, že **18.1.2005** obdrželi návrh nových smluv bez ceníku, rovněž svědek Kasl uvedl, že návrh smluv obdrželi dne **19.1.2005**, svědek Machač sdělil, že emailem jim byly doručeny návrhy smluv kolem **22.1.2005**. Přitom byli smluvní partneři vyzváni dopisem LČR ze dne 18.1.2005, příp. ze dne 19.1.2005, aby se **vyjádřili nejpozději do 21.1.2005, zda uzavřou předloženou dočasnou smlouvu.** K tomu Úřad konstatuje, že smluvním partnerům byla dána maximálně lhůta pro posouzení smlouvy a vyjádření se v délce trvání **1 týdne** (pokud byl návrh smluv předložen 13.1.2005), nicméně jak většina svědků potvrdila, návrhy smluv jim byly doručeny v období kolem 18.1.-19.1.2005, lhůta k vyjádření jim tak byla stanovena **cca 1-3 dny**. Úřad má navíc k dispozici dopis ze dne 20.1.2005 společnosti Forest Svitavy, a.s. zaslaný LČR v reakci na jejich dopis ze dne 18.1.2005, kde se uvádí, že **návrh smlouvy nebyl s návrhem LČR na její uzavření společnosti doručen.**

K tomu Úřad konstatuje, že smluvním partnerům **nebyla poskytnuta dostatečná lhůta** k posouzení platnosti Smluv, ani příslušné podklady a vysvětlení ze strany LČR řádně odůvodňující neplatnost Smluv jako celku. Jako naprosto nepřiměřenou lze považovat lhůtu, která byla smluvním partnerům dána k vyjádření se k uzavření nových smluv, kdy dokonce společnosti Forest Svitavy, a.s. nebylo **ani umožněno návrh smlouvy posoudit**, neboť jí do termínu vyjádření nebyl doručen. Tato skutečnost je o to závažnější, že návrh nových smluv počítal s novým systémem výkonu lesnických činností (např. prodej dřeva na stojato apod.) a neodstraňoval pouze protisoutěžní ustanovení Smluv, ale jak uvedl svědek Svoboda, návrhy smluv byly obdobné s texty smluv uzavřenými na přechodné období na SÚJ, kde skončila Smlouva k 31.12.2004. K tomu Úřad odkazuje např. na svědeckou výpověď p. Kasla, který uvedl, že návrh smlouvy na dobu přechodnou byl něco jiného než stávající smlouva a LČR se snažily vnutit LS Stříbro jiný smluvní vztah. Přitom Úřad v rámci správního řízení ověřil, že v minulosti byla smluvním partnerům dána obvykle k projednání a dohodnutí změn Smluv (např. cenové podmínky) lhůta v řádu **jednoho či více měsíců.**

Smluvní partneri byli ze strany LČR upozorněni, že **pokud novou smlouvu nepodepíší, bude s nimi smluvní spolupráce ukončena**. Smluvní partneri byli především informováni dopisem, který byl datován 18.1.2005 nebo 19.1.2005, že pokud neuzavřou novou smlouvu, LČR budou pro danou SÚJ jednat s jiným dodavatelem prací s tím, že **pokud LČR neobdrží odpověď do 21.1.2005, budou mít za to, že o další obchodní spolupráci s LČR nemá smluvní partner zájem**. Smluvní partneri se tak dostali pod výrazný nátlak ze strany LČR. Tomu svědčí rovněž svědecké výpovědi a korespondence mezi LČR a smluvními partnery, z níž vyplývá, že některými krajskými inspektoráty LČR bylo smluvním partnerům sděleno, že pokud nepřejdou na objednávkový systém, budou nuceni práce v lese ukončit (viz svědek Machač; dopis KI Liberec ze dne 13.1.2005 zaslaný Soliteře; dopis Krajského inspektorátu LČR Brandýs nad Labem ze dne 13.1.2005 zaslaný Soliteře).

Ačkoli v konečném důsledku k přerušení výkonu lesnických činností v mnoha případech nedošlo, i přesto, že smluvní partneri na objednávkový systém nepřešli, lze konstatovat, že se oprávněně obávali, že k přerušení činností dojde. Tím spíše mohli předpokládat, že dojde k přerušení činností, pokud neuzavřou novou smlouvu. Přitom skutečnost, že LČR by nepokračovaly ve smluvní spolupráci se smluvními partnery, kteří by nepodepsali nové smlouvy do 31.1.2005, vyplynula jednak ze svědeckých výpovědí ředitelů KI Brno a KI Liberec, jednak ze samotných pokynů ředitelství LČR podřízeným složkám LČR. Tímto způsobem pak mohlo být ze strany LČR vynuceno uzavření nových smluv se smluvními partnery, kteří se obávali, že při odmítnutí nové smlouvy s nimi nebude ve smluvním vztahu pokračováno. Přitom lhůta stanovená k uzavření nových smluv, případně k ukončení spolupráce, jim neumožňovala se dostatečně přizpůsobit dané situaci a zajistit si jinou alternativu za obchodní vztah s LČR. Smluvní partneri, kteří by nepodepsali k 31.1.2005 novou smlouvu, by tak nadále byli vyloučeni z poskytování lesnických činností ve prospěch LČR, ale zároveň by byli tímto způsobem vyloučeni z nákupu a následného prodeje surového dřeva od LČR. Vzhledem k tomu, že Úřad vydal předběžné opatření ve věci, došlo k odvrácení těchto negativních dopadů.

Pocit nejistoty ohledně smluvního vztahu s LČR byl u smluvních partnerů dále podpořen nedostatečnou informovaností zaměstnanců LČR o nastalé situaci. Jak svědci uvedli, někteří zaměstnanci LČR nebyli řádně obeznámeni, jakým způsobem mají vůči smluvním partnerům LČR přistupovat a informace k neplatnosti Smluv byly poskytovány značně chaotickým způsobem (např. svědek Konopík, Vaněček). Jednotlivé krajské inspektoráty a lesní správy byly o neplatnosti Smluv informovány ředitelstvem LČR bezprostředně před odesláním dopisu smluvním partnerům, v němž LČR konstatovaly neplatnost Smluv. Konkrétní postup byl krajským inspektorátům a lesním správám upřesňován až následně (např. dopis ze dne 14.1., email ze dne 16.1. a dopis ze dne 17.1.2005). Teprve dopisem ze dne 14.1.2005 ředitelství LČR dalo pokyn, že nemá docházet k zastavení lesnických činností. K nedostatečné informovanosti zaměstnanců LČR Úřad odkazuje zejména na emailovou zprávu Lesní správy Nýrsko ze dne 13.1.2005, kde se mj. uvádí, že **veškeré informace nejsou této lesní správě dosud známy, ale že 17.1.2005 bude uzavřena překlenovací smlouva na období 14.1. - 21.1.2005**. Ačkoli jednání mezi LČR a smluvními partnery probíhala na krajských inspektorátech, jak vyplynulo zejména ze svědeckých výpovědí, krajské inspektoři nebyli oprávněni vyjednávat jakékoli podmínky se smluvními partnery a veškeré připomínky smluvních partnerů byly zasílány na ředitelství LČR.

Ačkoli ředitelství LČR informovalo krajské inspektoráty a lesní správy, že nemá docházet k přerušení lesnických činností, mnozí smluvní partneri uvedli, že v některých

případech došlo **i k několikadenním přerušením lesnických činností z důvodu nejistoty ohledně smluvních vztahů**. Stejně tak svědek Svoboda – ředitel KI Brno uvedl, že přesto že k přerušení lesnických činností nedošlo, v některých případech byla prováděna činnost s již vytěženým dřívím a nedocházelo k další těžbě.

Dále je třeba uvést, že většina smluvních partnerů nesouhlasila s neplatností Smluv jako celku a považovala Smlouvy nadále za platné a deklarovala **vůli pokračovat ve smluvním vztahu** s LČR a plnit povinnosti vyplývající ze Smluv. Z dokumentů předaných svědky pak dále vyplynulo, že smluvní partneři **byli ochotni s LČR vyjednávat** o případných změnách Smluv dle návrhů LČR a navrhovali možná řešení odstranění protisoutěžních ustanovení ze Smluv (např. dopisy předané svědkem Šulcem, Konopíkem, Kaslem). V dopise Forest Svitavy, a.s. ze dne 20.1.2005 zaslaném LČR je **deklarována ochota jednat i o nových smlouvách, avšak za předpokladu, že budou předloženy v dostatečném časovém předstihu veškeré relevantní informace a podklady pro jednání, aby je společnost mohla řádně posoudit**.

LČR byly ze strany některých smluvních partnerů vyrozuměni, že jejich postup, pro ně může znamenat způsobení závažné újmy (viz např. zápis z jednání mezi LČR a Soliterou dne 14.1.2005, v němž se uvádí, že je ohrožena ekonomická stabilita společnosti a zaměstnanost jejich pracovníků; zápis z jednání mezi LČR a LST ze dne 14.1.2005, v němž LST upozorňují LČR na to, že postup LČR ohrožuje finanční stabilitu LST s ohledem na poskytnutí úvěrů bankami). Lze tak konstatovat, že LČR **si byly dostatečně vědomy**, že jejich postup v důsledku jimi prohlášené neplatnosti Smluv jako celku **může mít výrazné negativní dopady na jejich smluvní partnery**.

Úřad se dále zabýval tím, zda LČR měly objektivně ospravedlnitelné důvody pro výše uvedený postup vůči smluvním partnerům v souvislosti s prohlášením o neplatnosti Smluv jako celku (požadování přechodu na objednávkový systém a uzavření smlouvy na přechodné období do 30.6.2005 v nepřiměřeně krátké době), neboť obecně ani od dominantního soutěžitele nelze spravedlivě požadovat, aby pokračoval ve smluvním vztahu za podmínek, které ohrožují jeho existenci.

LČR v této souvislosti podrobně popsaly důvody, pro které považují Smlouvy neplatné jako celek. V této souvislosti Úřad konstatuje, že sám neprohlásil ve svém stanovisku ze dne 21.12.2004, že Smlouvy jsou neplatné jako celek a pouze některá ustanovení těchto Smluv označil za dohody zakázané ve smyslu § 3 odst. 1 zákona. Dále Úřad obecně uvádí, že v právním státě se uplatňuje zásada, že smlouvy mají být dodržovány, což platí i tehdy, pokud se po uzavření smluv objeví pro některou smluvní stranu jiné možnosti nebo obtíže s plněním smlouvy. Neplatnost smluv je oprávněn konstatovat soud, pokud je dána některá z okolností způsobujících podle práva takovou neplatnost. Úřad v rámci tohoto řízení tedy neposuzoval platnost Smluv, neboť příslušný k této věci je soud. V této souvislosti Úřad odkazuje na názor Krajského soudu v Hradci Králové obsažený v usnesení o předběžném opatření, kde se uvádí, že **závěry Úřadu obsažené v dopise Úřadu ze dne 21.12.2004 nejsou právně významné pro existenci a trvání smluvních vztahů** mezi LČR a CE WOOD, a.s. Existuje tedy důvodná pochybnost o správnosti právních závěrů LČR ve vztahu k neplatnosti Smluv jako celku. Což podporuje i názor smluvních partnerů vyjádřený v korespondenci zaslané LČR.

Úřad nepopírá možnost LČR učinit si vlastní úsudek o existenci smluvního vztahu, avšak i přesto, že by bylo stanovisko LČR o neplatnosti Smluv oprávněné, jsou LČR povinny

počínat si tak, aby nápravou tohoto stavu nedošlo k narušení hospodářské soutěže. Úřad se především zabýval posouzením, zda existovaly dostatečně objektivně ospravedlnitelné důvody pro to, aby LČR požadovaly nápravu tvrzené neplatnosti Smluv v tak krátkém čase, čímž vystavily své smluvní partnery časové tísní. V této souvislosti se LČR ve svém vyjádření odvolávaly na skutečnost, že péče řádného hospodáře neumožňovala pracovníkům LČR zachovávat stav, kdy by plnění probíhalo na základě Smluv, jejichž platnost mohl kdokoli zpochybnit. K tomu Úřad uvádí, že pokud by Smlouvy byly neplatné jako celek, jejich neplatnost by existovala ex tunc, tzn. že jejich neplatnost mohl zpochybňovat kdokoli již před vydáním stanoviska Úřadu ze dne 21.12.2004. Dále LČR namítaly, že se obávaly úniku informací o stanovisku Úřadu na veřejnost ze strany vlastních zaměstnanců, jejichž prostřednictvím by mohl být vyvolán zmatek na trhu. K tomu je třeba konstatovat, že je na LČR, aby přijaly konkrétní opatření, aby k takovému úniku informací nedošlo, a tato obava nemůže ospravedlnit nepřiměřený postup LČR vůči svým smluvním partnerům. Dále je třeba uvést, že z informací získaných Úřadem v rámci správního řízení vyplynulo, že smluvní partneři dávali jednoznačně najevo, že chtějí pokračovat ve smluvním vztahu a nadále plnit své povinnosti vyplývající ze Smluv. Neexistovalo tak přímé ohrožení, že po zveřejnění závěrů Úřadu ze dne 21.12.2004 dojde k zastavení činností, které smluvní partneři pro LČR vykonávali na základě Smluv, případně že dojde k přerušení dodávek surového dřeva odběratelům tohoto zboží. Naopak, jak bylo doloženo v rámci správního řízení, nejistota na trhu vyvolal postup LČR směřující k nápravě závadného stavu, ačkoli LČR se vyjádřily, že svým postupem hodlaly předejít zmatku a nejistotě na trhu. K tvrzenému ohrožení dodávek dřeva odběratelům LČR v důsledku neplnění zpětných odkupů způsobené neplatností Smluv Úřad na doplnění uvádí, že někteří svědci uvedli, že nesplnění zpětných odkupů bylo způsobeno ze strany LČR – viz např. svědecká výpověď p. Vaněčka, který uvedl: „*Smlouvy o zpětném odkupu na letošní rok jsme podepsali v prosinci, podepsané se nám vrátily z Hradce Králové až koncem ledna, proto jsme po značnou část ledna zpětný odkup neplnili (protože jsme neměli smlouvy); začali jsme jej plnit až koncem ledna.*“ Obdobně uvedl např. svědek Dejnožka, že v důsledku právní nejistoty smluvních partnerů LČR, kdy v důsledku jednostranného prohlášení LČR nebylo jisté, zda jsou smlouvy platné, došlo k zastavení dodávek v rámci zpětných odkupů. Rovněž společnost Jihočeské lesy České Budějovice, a.s. Úřadu sdělila, že vzhledem k prohlášení neplatnosti smlouvy s HLDS ze strany LČR došlo k desetidennímu výpadku dodávek dříví na tzv. zpětné odkupy.

K sdělení účastníka řízení, že postup LČR byl východiskem dlouhodobější přípravy změny koncepce, o níž byli smluvní partneři informováni, Úřad uvádí, že ačkoli byli smluvní partneři seznámeni s předpokládanou změnou koncepce, nebyly jim v dostatečném předstihu známy návrhy nových smluv a svou obchodní politiku plánovali s vědomím, že smluvní vztah s LČR skončí až řádným uplynutím doby trvání Smlouvy (tzn. uplynutím doby platnosti Smluv na dobu určitou nebo řádným uplynutím výpovědní lhůty).

V této souvislosti Úřad odkazuje na vyjednávání nových smluv pro ty SÚJ, kde platnost Smluv končila k 31.12.2004. Ačkoli lhůta pro uzavření nových smluv byla u většiny smluvních partnerů kratší než jeden měsíc (návrhy smluv byly předloženy cca v první polovině měsíce prosince a lhůta pro uzavření smluv byla cca kolem 20.12.2004), lze konstatovat, že smluvní partneři si byli dostatečně dopředu vědomi, že platnost Smlouvy končí a měli možnost se nastalé situaci přizpůsobit. Bylo jim rovněž známo, že nové smlouvy již budou založeny na nových principech respektujících závěry NKÚ (viz výše). K tomu Úřad odkazuje např. na sdělení svědka Vaněčka, který uvedl, že Unilesu bylo známo, že Smlouvy končí a bylo možné počítat se zhoršením podmínek v souvislosti s ukončením Smlouvy. Navíc lhůta pro uzavření nových Smluv byla poté prodloužena pro některé smluvní partnery,

kteří uplatňovali připomínky až do konce roku 2004. Úřad proto neshledal, že by tímto způsobem LČR zneužívaly dominantní postavení vůči svým smluvním partnerům.

Naproti tomu v případě prohlášení neplatnosti Smluv ze strany LČR a jejich dalšího postupu nebyla smluvním partnerům dána dostatečná lhůta k přizpůsobení se dané situaci, a to zejména s ohledem na relativně vysokou závislost jednotlivých smluvních partnerů na LČR jako odběrateli pěstebních a těžebních činností a jako dodavateli surového dříví. Přitom Úřad konstatuje, že důvody uváděné LČR pro tento postup nelze považovat za objektivně ospravedlnitelné, neboť LČR nehrozila bezprostřední závažná újma, která by ohrožovala jejich existenci a která by tak odůvodňovala bezprostřední nápravu situace tím způsobem, jak postupovaly LČR. Ze sdělení LČR vyplynulo, že při postupu LČR vůči smluvním partnerům sledovaly především vlastní ekonomické zájmy a jimi tvrzené neplatnosti Smluv využily k nápravě celého systému smluvních vztahů dle závěrů NKÚ, který konstatoval výhrady k hospodaření LČR. Jednání LČR vůči smluvním partnerům je tak třeba hodnotit jako jednání dominantanta vyznačující se absencí „zvláštní odpovědnosti“, kterou soutěžitel v dominantním postavení na trhu za své chování nese.

K obdobným závěrům Úřad dospěl rovněž v případě jednání LČR vůči HLDS souvisejícího s prohlášením neplatnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu. Úřad předně konstatuje, že v rámci správního řízení bylo prokázáno, že LČR prohlásily dopisem ze dne 11.1.2005 za neplatnou rovněž Smlouvu o službách a zajištění obchodu. LČR deklarovaly, že budou jednat o vyjasnění pochybností o platnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu a případné budoucí spolupráci s HLDS. Přitom již 11.1.2005, tzn. **v tentýž den**, kdy odeslaly HLDS zprávu o neplatnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu, informovaly odběratele surového dřeva, že ruší své pověření pro HLDS jako dodavatele dříví, a to aniž by předem informovaly HLDS. HLDS se tuto skutečnost dozvěděla až zprostředkovaně od jednoho z odběratelů surového dřeva, od společnosti Biocel Paskov a.s. Úřad tak konstatuje, že rovněž HLDS byla uvedena do značné podnikatelské nejistoty. HLDS tak nebylo ze strany LČR umožněno v dostatečné časové lhůtě vyhodnotit a řádně se přizpůsobit nastalé situaci. Přitom stejně jako smluvní partneři s uzavřenými Smlouvami HLDS po obdržení dopisu LČR ze dne 11.1.2005 jednoznačně deklarovala, že bude nadále plnit své závazky vyplývající ze Smlouvy o službách a zajištění obchodu. K důvodům, které LČR uvádějí, že je vedly k danému postupu vůči HLDS (odstranění zpětných odkupů; nemožnost zachovávat stav, kdy by platnost Smlouvy o službách a zajištění obchodu mohla být kdykoli zpochybněna), Úřad odkazuje na své vyjádření výše. Úřad zejména podotýká, že LČR nehrozila bezprostřední závažná újma, která by dostatečně objektivně odůvodnila postup LČR vůči HLDS, kdy LČR odvolaly pověření HLDS jako třetí osoby dle kupních smluv se svými odběrateli surového dříví, aniž by předem o tomto kroku informovaly HLDS.

Podstatným znakem naplnění skutkové podstaty zneužití dominantního postavení dle § 11 odst. 1 zákona je újma způsobená jiným soutěžitelům, nebo spotřebitelům v důsledku protisoutěžního chování dominantního soutěžitele. Pojem „újma“ zákon nedefinuje, nelze jej však bez dalšího zaměňovat s pojmem „škoda“. Újma je obsahově širším pojmem zahrnujícím případně škodu vyjádřenou v penězích, z hlediska zákona však újma spočívá již v samotném narušení soutěže, kdy protisoutěžní chování dominantanta se svými důsledky konkrétně projeví omezením soutěže ve vztahu k ostatním soutěžitelům a/nebo spotřebitelům. Újma, která vzniká jiným soutěžitelům způsobená jednáním soutěžitele v dominantním postavení, tak může mít obecně mnoho podob, které nemusí být vždy vyjádřeny přesně v penězích.

V rámci správního řízení bylo prokázáno, že jednání LČR mělo negativní dopady na některé smluvní partnery LČR a to zejména tím, že došlo k přechodným přerušením lesnických činností a v důsledku toho k výpadkům nebo snížení dodávek surového dříví odběratelům, dále došlo k poškození dobrého jména smluvních partnerů a ohrožení jejich investiční politiky. Jednání LČR pak mělo konkrétní dopady rovněž na některé odběratele surového dříví v důsledku snížených dodávek surového dříví na trh. Tato skutečnost pak vedla zejména k omezení exportů surového dřeva a ke snížení výroby. Přitom je třeba uvést, že dalšímu prohlubování negativních dopadů na jednotlivé relevantní trhy Úřad ve značné míře zabránil vydáním předběžného opatření. Tímto způsobem došlo zároveň k předejití vzniku konkrétní materiální újmy společnosti HLDS, neboť, jak samy LČR uvedly, v důsledku vydání předběžného opatření pokračovaly v plnění svých povinností na základě Smlouvy o službách a zajištění obchodu. Z dopisu LČR zaslanému svým odběratelům dříví ze dne 11.1.2005 však jednoznačně vyplývá, že by HLDS nebylo nadále umožněno těmto odběratelům dodávat surové dřevo. LČR se však nemohou dovolávat skutečnosti, že nedošlo v tomto případě ke vzniku materiální újmy, když tato byla odvrácena včasným zásahem Úřadu. Úřad dále konstatuje, že újmou je již samotná skutečnost, že LČR použily takové praktiky, které bez objektivních důvodů **ztížily postavení smluvních partnerů, HLDS a některých odběratelů surového dříví na trhu** a vyvolaly obecnou nejistotu o jejich budoucím působení na příslušných trzích.

Úřad po zhodnocení všech důkazů dospěl k závěru, že LČR zneužily od 12.1.2005 svého dominantního postavení na trhu pěstební činnosti v lese, na trhu těžební činnosti v lese a na trhu surového dříví tím, že poté co dopisem ze dne 12.1.2005 sdělily svým smluvním partnerům, s nimiž měly uzavřeny Smlouvy s platností delší než do 31.12.2004, že Smlouvy jsou jako celek neplatné, požadovaly od těchto smluvních partnerů přechod na objednávkový systém lesnických činností v období od 14.1.2005 do 31.1.2005 a uzavření nových smluv o provádění pěstebních činností, těžebních činností a nákupu a prodeji surového dřeva, a to bez objektivně ospravedlnitelného důvodu, v termínech, které neumožňovaly smluvním partnerům náležitě vyhodnotit a posoudit změny, k nimž v důsledku tohoto jednostranného kroku ze strany LČR v budoucnu dojde. Tímto svým chováním způsobily LČR svým smluvním partnerům újmu, a to jak faktickou (kdy např. v některých případech došlo k přerušení lesnických prací), tak i újmu „nemateriální“ spočívající zejména v nejistotě smluvních partnerů o budoucí možnosti spolupráce s LČR a tím např. k ohrožení možnosti splácet poskytnuté úvěry.

Dále Úřad dospěl k závěru, že LČR zneužily od 11.1.2005 své dominantní postavení na trhu surového dříví tím, že dopisem ze dne 11.1.2005 sdělily HLDS, že Smlouva o službách a zajištění obchodu je neplatná jako celek a dne 11.1.2005 informovaly dopisem ze dne 11.1.2005 odběratele surového dřeva, s nimiž mají LČR uzavřeny kupní smlouvy na dodávky surového dříví, že ruší pověření pro třetí osobu pro HLDS jako dodavatele surového dřeva, a to bez objektivně ospravedlnitelného důvodu, na újmu HLDS.

Dopad na obchod mezi členskými státy ES

Jak již bylo uvedeno výše v tomto rozhodnutí, čl. 82 Smlouvy ES je aplikován na takové zneužití dominantního postavení, které má dopad na obchod mezi členskými státy ES. V rámci správního řízení bylo zjištěno, že smluvní partneři **dodávají surové dříví do zemí EU**, a to především do Německa, Polska, Rakouska, Slovenska a Slovinska. Stejně tak HLDS vyváží dřevo získané v systému zpětných odkupů do zemí EU. Dále bylo zjištěno, že jednání LČR mělo vliv na **snížení dodávek surového dřeva** jeho odběratelům. Přitom společnosti

Stora Enso Timber Ždírec s.r.o. a Stora Enso Timber Planá s.r.o. přímo uvedly ve svém vyjádření, že nebylo nasmlouváno množství obvyklé v minulých obdobích a musely být **omezeny exportní dodávky surového dřeva**. Dále Úřad uvádí, že obchod mezi členskými státy může být rovněž ovlivněn v případě, že soutěžitel postižený jednáním dominanta působí i v jiných členských státech, např. prostřednictvím svých mateřských nebo sesterských společností (bod 94 části 3.2.5 zneužití dominantního postavení pokrývající jediný členská stát v Oznámení Komise Pravidla Pojem dopad na obchod mezi členskými státy obsažený v člancích 81 a 82 Smlouvy ES). V této souvislosti Úřad uvádí, že nejvýznamnější smluvní partner LČR (z hlediska objemu dodávaných služeb a odebíraného surového dřeva) společnost CE WOOD, a.s. je dceřinou společností jediného akcionáře InterTrade IM - & Export Beteiligungs – GmbH se sídlem ve Spolkové republice Německo. Úřad proto konstatuje, že v rámci správního řízení bylo prokázáno, že jednání LČR mohlo mít dopad na obchod mezi členskými státy EU, a to především proto, že mohlo ovlivnit výši dodávek surového dřeva vyváženého z ČR do některých členských zemí EU.

Posouzení navržených opatření

Úřad se dále zabýval možností uložení nápravných opatření navržených účastníkem řízení ve smyslu § 11 odst. 3 zákona. Navrhovaná opatření může Úřad přijmout pouze za splnění kumulativních podmínek. Jednou z nich je odpadnutí výhrad, které Úřad k jednání účastníka řízení měl, tzn. že splněním opatření dojde k nápravě stavu, který Úřad považuje za závadný. Další podmínkou je skutečnost, že opatření je dostačující z hlediska ochrany hospodářské soutěže. Uložení opatření dále není možné v případech, kdy zneužití dominantního postavení účastníkem řízení mělo za následek podstatné narušení soutěže. Pojem podstatného narušení hospodářské soutěže zákon blíže nespecifikuje⁵, jeho naplnění může vyplynout např. z charakteru jednání dominantního soutěžitele, z rozsahu postižených soutěžitelů nebo spotřebitelů, újmy způsobené soutěžitelům či spotřebitelům zneužitím dominantního postavení, délky trvání protiprávního jednání, strukturálních dopadů tohoto jednání na podmínky relevantního trhu a reálných možností navrácení těchto podmínek do stavu, který by existoval, pokud by ke zneužití dominantního postavení nedošlo. K podstatnému narušení soutěže dochází předně tehdy, pokud jednání dominantního soutěžitele zabránilo vstupu nových soutěžitelů na trh nebo vedlo k jejich eliminaci z trhu s následkem faktické monopolizace trhu. Možnost uskutečnění návrhu opatření je časově omezena, překročení lhůty 15 dnů ode dne sdělení výhrad Úřadem je možno přijmout jen v případech zvláštního zřetele (viz § 11 odst. 4 zákona).

Úřad předně konstatuje, že účastník řízení nesplnil lhůtu 15 dnů od sdělení výhrad Úřadem. Správní řízení bylo zahájeno dne 17.1.2005, účastník řízení byl přítom v oznámení o zahájení správního řízení dostatečně seznámen s výhradami Úřadu k jednání LČR, v němž Úřad shledával možné zneužití dominantního postavení. S konkrétními možnými negativními dopady tohoto jednání pak byl účastník řízení seznámen v rozhodnutí Úřadu o předběžném opatření č.j. S 1/05-A-466/05-OHS ze dne 20. ledna 2005. Účastník řízení se tak nemůže dovolávat skutečnosti, že nebyl dostatečně seznámen s výhradami Úřadu vůči jednání LČR. Na druhou stranu vzal Úřad v úvahu, že předmět správního řízení byl rozšířen až v průběhu správního řízení a účastník řízení tak mohl seznat veškeré výhrady Úřadu k jednání účastníka

⁵ Rovněž Soudní dvůr nekvantifikoval značný dopad na hospodářskou soutěž. V rozhodnutí Cement/Kerpen (JCJ Dec. 14, 1983, 1983 ECR) potvrdil Soudní dvůr aplikaci článku 81/1 Smlouvy ES i při velmi nízkém tržním podílu a obratu, aniž by specifikoval prahové hodnoty pro kategorie appreciability. Viz rovněž EEC Competition Law autorů L.Ritter, W.D. Braun a F. Rawlinson, Kluwer Law and Taxation Publishers, str. 177.

řízení až poté, kdy mu bylo doručeno oznámení o rozšíření předmětu řízení. Úřad rovněž zohlednil, že v důsledku předběžného opatření Úřadu LČR po 20.1.2005 již nepokračovaly v jednání, v němž Úřad spatřuje zneužití dominantního postavení, neboť umožňovaly smluvním partnerům výkon práv a plnění povinností ze Smluv, stejně tak byla plněna Smlouva o službách a zajištění obchodu. V průběhu řízení pak účastník řízení konzultoval s Úřadem jím navržený přechod na novou koncepci smluvních vztahů se smluvními partnery a LČR postupně odstranily překážky bránící existenci férové soutěže. Dále Úřad přihlédl ke specifické funkci LČR, a to obhospodařování státního lesního majetku jako nenahraditelné součásti ekologického systému České republiky. Úřad proto dospěl k závěru, že existují důvody pro prominutí nesplnění 15 denní lhůty od doručení výhrad Úřadu a daný případ lze hodnotit za zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 11 odst. 4 zákona.

Poté co Úřad připustil pozdní podání návrhu opatření účastníka řízení, zabýval se tím, zda tato opatření splní podmínky stanovené v zákoně. Úřad konstatuje, že negativní dopady jednání LČR na jednotlivé smluvní partnery popsal výše. Prostřednictvím opatření, jímž by se LČR zavázaly pokračovat ve smluvním vztahu se smluvními partnery po dobu trvání Smluv (příp. po dobu výpovědní lhůty), by byla odstraněna podnikatelská nejistota smluvních partnerů LČR ohledně další spolupráce s LČR. Zaručení smluvní spolupráce v souladu s délkou trvání Smluv umožní dostatečný časový prostor pro smluvní strany, aby se dohodly na odpovídajících smluvních podmínkách, aniž by byl na smluvní partnery činěn nátlak ze strany LČR ve smyslu ukončení spolupráce při nepřijetí předloženého návrhu smlouvy. V této souvislosti Úřad poukazuje rovněž na sdělení LČR na jednání dne 18.4.2005, že smluvní partneři projevují zájem se dohodnout na nových smlouvách, neboť jsou si vědomi nutnosti odstranit protisoutěžní ustanovení ze Smluv, které shledal Úřad ve svém stanovisku ze dne 21.12.2004, ale chtějí ve smluvním vztahu pokračovat v intencích délky trvání Smluv (protokol – viz spis str. 4430-4431). Přitom je na smluvních stranách, aby si eventuelně dohodly zkrácení délky trvání Smluv v případě, že by s tím obě strany souhlasily. Lhůta, po níž budou LČR zavázány pokračovat ve smluvní spolupráci se smluvními partnery, pak těmto umožní se dostatečně přizpůsobit dané situaci (tzn. přizpůsobit svou obchodní strategii nové koncepci smluvních vztahů LČR založených na výběrových řízeních), a to i ve vztahu ke svým obchodním partnerům (odběratelům surového dřeva). Úřad proto konstatuje, že splněním navrženého opatření by došlo k odstranění případných dalších negativních dopadů jednání LČR na smluvní partnery. Úřad tak má za to, že navržené opatření je dostatečné pro ochranu hospodářské soutěže a jeho splněním dojde k odstranění závadného stavu.

Dále účastník řízení navrhl, že výběr všech smluvních partnerů na komplexní dodávku prací v pěstební a těžební činnosti by měl být proveden důsledně na základě transparentních a nediskriminačních výběrových řízení, jejichž principy již byly projednány s Úřadem. I když v daném případě opatření směřuje do budoucna, vstřícnost LČR o aplikaci transparentních a nediskriminačních výběrových řízení, jejichž principy již byly projednány s Úřadem utvrzují Úřad o vážném zájmu LČR řešit komplexně stávající a budoucí stav odvětví. Deklarovaný nediskriminační a transparentní přístup ve výběrových řízeních posílil sílu závazků LČR při rozhodování Úřadu, zda tento závazek splňuje kritéria ustanovení § 11 odst. 3 zákona a § 20a odst. 1 písm. c) zákona.

Ve vztahu k HLDS navrhly LČR opatření, na jehož základě by ... (obchodní tajemství). K tomu Úřad uvádí, že ... (obchodní tajemství) nemá vztah k jednání LČR vůči HLDS související s prohlášením neplatnosti Smlouvy o službách a zajištění obchodu a nesměruje tak k nápravě závadného stavu způsobeného jednáním LČR.

Dále se Úřad zabýval tím, zda jednání LČR, v němž Úřad spatřuje zneužití dominantního postavení, mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Vzhledem k tomu, že v důsledku předběžného opatření Úřadu LČR ukončily jednání, jež Úřad posoudil jako zneužití dominantního postavení, protisoutěžní jednání LČR bylo poměrně krátkodobé a nedošlo ke vzniku závažných negativních dopadů na soutěž, tzn. např. k vyloučení některého smluvního partnera ze soutěže, Úřad zhodnotil, že v daném případě nedošlo k podstatnému narušení hospodářské soutěže.

Ze všech výše uvedených důvodů Úřad dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky stanovené pro přijetí opatření v § 11 odst. 3 až 5 zákona (stejně tak pro přijetí závazku ve smyslu § 20a odst. 1 písm. c) zákona). Úřad proto účastníku řízení uložil, aby splnil opatření, které navrhnul pro zajištění ochrany hospodářské soutěže a odstranění závadného stavu na relevantních trzích tím, že bude pokračovat ve smluvním vztahu se smluvními partnery vykonávajícími lesnické činnosti v lesích spravovaných LČR, s nimiž mají LČR uzavřeny Smlouvy s dobou platnosti delší než do 31.12.2004, a to po celou dobu platnosti Smluv, na niž byly Smlouvy na dobu určitou uzavřeny, anebo do uplynutí výpovědní doby stanovené na základě Smluv na dobu neurčitou, ledaže by mezi LČR a smluvními partnery došlo k dohodě o zkrácení doby smluvního vztahu. Navíc Úřad shledal opatření účastníka řízení o nediskriminačních a transparentních výběrových řízeních za důležitý pro zabezpečení budoucího postupu LČR, který nebude v rozporu se soutěžními pravidly. Zveřejnění obsahu opatření na internetových stránkách LČR (www.lesy.cz) má zajistit, aby smluvní partneři účastníka řízení byli informováni o situaci, která nastala vydáním tohoto rozhodnutí. Zároveň Úřad správní řízení dle § 11 odst. 3 zastavil.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění (správní řád), podat rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí; včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

Rozhodnutí obdrží:

prof. JUDr. Miroslav Bělina, CSc., advokát
advokátní kancelář Kříž a Bělina
Dlouhá 13
110 00 Praha 1

Lesy České republiky, s.p.
Přemyslova 1106
501 68 Hradec Králové